

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
INSERATE
Se primesc în Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la M. Dukas Nachf.,
W. Augenthaler & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
în Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Julius
Leopold (VII. Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicați mai dese după tariful
și învoială. — RECLAMR pe
pagina 3-a o seriă 30 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminică 46.)

„GAZETA“ iese în ne-zare și
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dâsul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 248.—Anul LXVIII.

Brașov, Vineri 11 (24) Noemvrie

1905.

Un exemplu de solidaritate.

(a) Tulburările din Rusia, după cum spun cele mai noue sciri, au început să se liniștească și lumea are puțin răgaz să cugete asupra celor petrecute, căutând a-și da seama, cum s'a putut ca în mișcarea cea mare lăcepută pentru dobândirea libertăților constituționale, să se amestece gona și vârsările de sânge împotriva jidovilor?

Tote dările de seamă vorbiau de „sălbătăcia huliganilor“, despre care se dicea că se năpustesc asupra bieților jidovi „nevinovați“, omorându-i și jefuindu-le avutul.

Nisece negustori de pesce din Brașov, cari se aflau tocmai pe timpul devastărilor la Odessa, povestesc de asemenea lucruri fiorose despre furia poporului deslanțuită ca un blăstăm cutropitor peste capetele jidovilor.

Nicăiri însă nu se arăta o caasă. nicăiri n'am cetit o explicație, care se ne fi lămurit de ce au trebuit să fie tocmai jidovii aceia, cari se bea zama mișcării revoluționare? După mintea sănătoasă și după informațiile ce ni le-au dat în tot timpul biururile telegrafice și de correspondențe, ar fi trebuit să ne așteptăm tocmai la contrariu, adică să vedem poporul rusesc sărutându-se cu jidovii și îmbrățișându-i, căci dór jidovii au fost aceia, cari au luptat mai mult pentru drepturi.

Numai într'un târziu am dat într'un diar din Viena de o corespondență reprodușă după un diar nemțesc din Petersburg, în care se arată, că „nevinovația“ Evreilor n'a fost tocmai așa de mare. La „Revista politică“ din numărul trecut de Duminică am reproduș o parte din această corespondență, din care se vede, că agitatorii cei mai inverșunați contra armatei, contra Țarului, contra ortodoxismului erau socialiștii jidovi. Chiar și după publicarea manifestului, în care Țarul dă constituția, acești agitatori nu s'au astempărat, ci strigau „se nu desarmăm până nu vom vedé detronat pe Țarul și în locul monarhiei instalată republica federativă.“

Vor fi și Rușii doritori de libertăți constituționale, dorințele lor însă nu vor fi mergând până la disprețul total al trecutului lor istoric, până la detronarea Țarului, la sinuciderea lor națională și la proclamarea anarchiei, în care se se resfețe pe socotela lor toate adunăturile subversive. Eță deci, că am început să înțelegem furia poporului, la deslanțuirea căreia va fi contribuit fără îndoială și asuprirea economică și comercială, aceeași și în Rusia, ca și în părțile moldovene ale României și ca și în toate țările, unde elementul jidovesc e numeros.

Dér s'a dovedit din nou și de data această, căta dragoste unesece pe Evreii din totă lumea și cum sar ei cu mic cu mare, când e vorba să-și sprjinăscă neamul prigonit.

Dacă cineva vrea să scie ce e solidaritatea națională, n'are de cât

să-și deschidă ochii și să privescă la acțiunea puternică, ce o desfășură Evreii când e vorba să se ajute unii pe alții.

Firma marilor esplotatori de păduri a baronilor evrei Groedel, care stîrpește copacii seculari de pe costele Carpaților, atât în Ungaria, cât și în România, începând cu zona munților din Treiscaune și aprópe până la Oituz, — îndată-ce a început să devină strimă Basarabia și Rusia meridională pentru coreligionarii lor, au adus de acolo transporturi de jidovi ca muncitori la fabricile lor de chereștea, ér muncitorii creștini au trebuit să-și ia frunza 'n buză și să-și caute pânea în alte tărâmurii. — „Și i-au lăsat să trecă la granița românească?“ — întrebăram pe cel ce ne-a dat această informație. — „Lăsat, căci au venit ca transit pentru Ungaria“, răspunse informatorul nostru.

Acesta este un exemplu local. Dér mult mai intensivă este acțiunea întreprinsă de „Alianța israelită universală“ din Paris, care împânzescă totă lumea și prin caracterul său cosmopolit desminte elocuent afirmările de atâtea ori repetite, că Evreii ar fi cetățeni și numai cetățeni ai țării unde locuiesc.

La apelul „Alianței“ s'au adunat în primele 24 ore în New-york un șfert de milion dolari, în Londra 30.000 funți șterlingi, în Paris o jumătate de milion franci, în Frankfurt 320.000 mărci pentru Evreii din Rusia.

Alianța s'a adresat telegrafic și la Budapesta și președintele „Alianței“—secția ungară, d-l Hatvani Deutsch lozsei, a dat ordin telegrafic celor 300 de comunități israelite din Ungaria, ca să inițieze numai de cât colecta în beneficiul evreilor ruși. Tot odată s'a ales un comitet executiv în frunte cu Hatvani Deutsch, Sigismund Kohner, consilier de curte, și Sigismund Kornfeld, membru în camera magnaților, și în 24 ore s'a adunat și aici suma de 61.000 coróne.

Grație admirabilei organizațiuni, de care dispun, suma colectată în Budapesta în aceeași di séra se și distribuie Evreilor din Odessa séu Chișineu, căci Hatvani telegrafiază la Paris, ér de acolo se dă telegrama mai departe pe adresa baronului Günsburg la Petersburg, și acesta imediat mandatéză suma la locul destinațiunei.

Paralel cu colectele, s'au adresat note de protestare din partea Evreilor din Viena, Berlin, Paris, Londra tuturor guvernelor, cerénd intervenția în favorul coreligionarilor din Rusia. În ședința comitetului „Alianței“ din Budapesta încă a sulevat această cestiune „consilierul ministerial“, Ballai Lajos, făcénd propunerea următoare:

„Să se alégă un comitet, care paralel cu colecta să prepare boicotul financiar contra Rusiei. Puterea jidovilor e mult mai mare, decât să pșta tolera călcarea în picioré a drepturilor omenesci față cu Evreii din Rusia. După ce notele diplomatice adresate guvernelor nu mai folosesc nimic, va trebui să mobilisăm

contra sistemului barbar totă societatea din lume“

Crémieux, acel ministru francez de origine evreu, care înainte cu 40 ani a întemeiat „Alianța“, decă ar trăi, ar fi prea mândru de Ballai, consilierul ministerial ungar de origine evreu, care lucréză în spiritul întemeiatorului.

Ce mult ar puté învăța alte națiuni din exemplul Evreilor în privința solidarității naționale!

Da ori ba?

Astăzi se implinesc opt zile, de când am provocat pe Dr. T. Mihali avocat și deputat, să dea lămuriri asupra unei întrebări, care îl atinge de aprópe nu numai pe dâsul, ci pe ori-ce Român de cinsté.

Înțelegem cazul cu școla de stat dela Lemniú (Solnoc-Dobăca), despre care a susținut o gazetă de frunte maghiară aparținătoare coalitiei, cu totă hotărîrea și serioșitatea, că a fost înființată la stăruința și la mijlocirea avocatului Dr. T. Mihali, care pentru a lipsi pe Românii din Lemniú de școla lor românească și a-i înzestra cu această școla unghurescă, ar fi intervenit în persoana autorităților școlare și la dregătoria maghiară.

Făț cu toate acestea afirmări din partea maghiară făcute mai ales cu scop de a dovedi, că éță și Dr. T. Mihali, care se tituléză president al clubului naționalist dietal, a dovedit prin fapte, că e pătruns și el de „adevărul“ că numai cu limba și cu cultura unghurescă se pot ferici Românii de aici — Mihali tace infundat.

Vedem acum cu părere de réu, că nici la noua noastră provocare ce i-am făcut'o în nr. „Gazetei“ de ađi săptămână, după șese luni, Dr. Mihali nu răspunde nimic.

Lăsăm să judece fie-care, decă o asemenea purtare i-se póte ierta ori nu, unui om ca Mihali, care de când a ajuns deputat mai ocupă încă și o poziție publică responsabilă față cu alegătorii săi și față cu întreg publicul român.

Dér nu rostim încă cuvântul din urmă. Cum am așteptat până acuma vom mai aștepta încă opt zile, ca numitul deputat să facă destul datoriei ce-o are, de a-și apăra cinstea sa națională.

De aceea îi adresăm și ađi cu bunăvoință, dér cu totă hotărîrea și serioșitatea întrebarea, ce i-am adresat'o în numărul nostru poporal de ađi săptămână:

In numele cinstei noastre naționale îl provocăm și somăm pe Dr. Teodor Mihali, avocat și deputat dietal, să declare în publicitate cu subscrierea sa, în ori-ce foie românească, decă este adevărat séu nu, că dâsul, Dr. Teodor Mihali avocat în Deșú, a stăruit pe lângă Românii din Lemniú și pe lângă autoritățile unghuresci, ca să înființeze în această comună curat românească din Solnoc-Dobăca o școlă de stat maghiară?

Da, ori ba?

Revista politică.

Brașov, 23 Noemvrie n.

De câte-va zile pare a-se fi înstăpănit ore-care liniște în situațiunea politică internă. Nu s'a petrecut în timpul din urmă vr'un eveniment politic mai însemnat, din care să putem conchide la vre-o acțiune mai energică, fie din partea guvernului, fie din partea opoziției unite. Măsurile, ce le ia guvernul față cu rezistența pasivă a comitatelor, sunt încă destul de moderate, semn, că n'are curagiul de a apela la mijlóce extreme. Ceea-ce a făcut până acum în direcția suprimării rezistenței pasive pare a fi numai o amenințare și un avertisment față cu cei-ce cred, că tot o să le succedă în cele din urmă a-și duce la isbândă sforțările lor desperate.

O astfel de amenințare din partea guvernului este și retragerea dotației de stat, ce se da până acum comitatelor, spre a-și acoperi cheltuețile. Măsura această s'a luat față cu 12 comitate díse renitente. Tot așa o amenințare și o statuare de esemplu sunt și cele câte-va suspendări de viceșpani, cari nu vreu să se supuna ordinelor guvernului.

S'a întâmplat totuși un cas interesant, care dovedescă, că guvernul e decis a merge înainte — deși încet — cu acțiunea sa de a înfrânge opoziția comitatelor renitente. Noul fișpan al comitatului Comarom, Geza Kubinyi a intrat cu forța în casa comitatului. Kubinyi telegrafiasé înainte c'o di tuturor fisolgăbiraelor că va sosi la Comarom, și i-a chemat pe toți să vină în centrul comitatului. La una din gări Kubinyi a luat cu sine în tren 14 gendarmi și împreună cu aceștia a intrat în oraș. S'a dus direct la casa comitatului și a provocat pe viceșpanul Ghiczzy, să-i dea pecetea fișpanală și cheia locuinței fișpanesci, căci la din contră va apela la forță. Adunarea comitatului a fost interdiș viceșpanului să predea noului fișpan pecetea și cheile, cu toate acestea însă viceșpanul le-a predat. Kubinyi a chemat apoi la sine pe fisolgăbiraes și i-a făcut atenți, să se conformeze întru toate ordinelor și intențiunilor lui. A declarat apoi, că în ziua de 29 Noemvrie, ori-ce s'ar întâmpla, va depune jurământul oficial în adunarea comitatului. Casul acesta e viu discutat în cercurile politice.

Dilele acestea s'a înșghebat un nou partid maghiar, care și-a luat numirea de partid constituțional.— S'a format prin unirea și contopirea celor două grupuri ale așa dișilor disidenți, adică a deputaților, cari au fost eșit din partidul liberal. În proiectul de rezoluție, pe care l'au primit unanim membrii celor două grupuri în conferența comună de Marția trecută ca basă de program, se dice între altele: Noul partid va nisui a face cu neputință conducerea țării în direcție anticonstituțională. Va promova însă din toate puterile resolu-

rea crizei pe baza unui program, care nu se opune dreptului public existent și cu care nu stă în contradicție nici un punct din adresa către Corónă a majorității dietale. Partidul ține la concepția fundamentală, căreia i-s-a dat expresie în proiectul comisiunii de 9 și accentuează, că totă atențiunea națiunii maghiare trebuie să fie îndreptată spre apărarea constituției.

In fruntea noului partid stau contele Iuliu Andrassy, fostul ministru Daranyi și alți bărbați cu mare trecere la Maghiari.

In cercurile politice și diplomatice se urmăresc cu viu interes evenimentul cel mai nou în Răsăritul european: *demonstrația navală contra Turciei*. Causa acestei demonstrațiuni este, că Pórta otomană nu vré să împlinésca dorința marilor puteri europene de a-se introduce în Macedonia așa numitul control financiar internațional. Acest control îl stabiliseră marile puteri pentru Macedonia dimpreună cu comisarii financiari și cu prelungirea funcțiunilor comisarilor civili. In urma îndărătniciei Sultanului, puterile mari europene s'au vădut silite a lua măsuri aspre. Au hotărât anume, să facă o demonstrațiune navală în contra Turciei. In scopul acesta s'au făcut toate pregătirile, ca escadra internațională să se concentreze la Pireu. Flota internațională va sta sub comanda unui amiral austro-ungar. Monarchia noastră a și trimis două vase de război, cari au sosit deja la Pireu.

Nu se scie încă, ce va face Sultanul Abdul-Hamid în fața acestei demonstrațiuni. In cercurile diplomatice din Constantinopol se crede, că Sultanul va împlini cererile marilor puteri. El s'ar fi adresat împăratului Wilhelm cerându-i sfatul, și se dice, că împăratul Wilhelm l'a sfătuit pe Sultan să primésca pretensiunile puterilor privitoare la controlul financiar în Macedonia. Ambasadorul german din Constantinopol s'a dus alaltăieri la ministrul de externă turcesc și i-ar fi rocomandat, ca Turcia să fie îngăduitore.

Inspectorii numiți de puteri, după lungi discuțiuni, cari au durat câteva zile, au redactat un regulament, care cuprinde 15 paragrafi. Inspectorii au stabilit în chip sumar ceea-ce are de făcut comisia de control.

Acéstă comisiune va fi însărcinată să supravegheze încassarea birurilor, să examineze budgetele din 3 vilaețe, să decidă asupra permutărilor și destituirilor de funcționari neapți, să pedepsésca neregu-

laritățile și abusurile și să controleze activitatea băncii otomane.

Sediul comisiunii va fi la Salonic. Cu toate acestea va puté să stea și acolo unde s'ar afla temporar președintele său Hilmi-Pașa. Comisiunea va, hotări cu majoritate absolută dispozițiunile referitoare la controlul budgetelor incurcate. Comisiunea va lua măsuri pentru-ca să se plătescă dinainte sumele destinate la plata gendarmeriei și a poliției. Comisiunea nu se va puté amesteca în cestiunile militare.

Un manifest al regelui Christian IX al Danemarcei, publicat Marți, anunță poporul danez, că după-ce s'a sfătuit cu prințul moștenitor și cu guvernul danez, a primit alegerea nepotului său, principele Carol, de rege al Norvegiei. Deputațiunea camerei norvegiene, care a sosit Luni în capitala Danemarcei pentru a oferi principelui Carol corónă Norvegiei, a fost primită cu mari onoruri de către poporul danez și de către familia regală.

In vorbirea sa adresată reprezentanților Norvegiei, regele Christian își exprimă bucuria sa, că pôte satisface dorința poporului norvegian, învoindu-se ca nepotul său principele Carol, fiul moștenitorului tronului Danemarcei, să primésca corónă Norvegiei. Intorcându-se apoi către nepoții săi, principele Carol și soția sa principesa Maud, cari erau de față la primirea deputațiunii norvegiene, li-a dis: „Duceți-vé scumpii mei nepoți din țera și casele unde sunteți născuți, în țera și în mijlocul poporului, care v'a chemat. Duceți cu voi binecuvântarea bătrânului vostru rege. Dumnezeu să fie cu voi!“

După acéstă deputațiunea a fost prinită de noul rege, care și-a luat numele de *Hakon VII*. Deputațiunea a adus noului său rege salutarea poporului norvegian. In răspunsul său regele Hakon VII a mulțumit poporului norvegian pentru alegerea sa pe tronul Norvegiei și a declarat, că devisa sa va fi întotdeauna: „Totul pentru Norvegia.“

Conflictul ruso-turc. Rusia a protestat la Pórta contra proiectatelor fortificări ale Bosforului, precum și a câtor-va puncte de pe costa Mărei Negre. Nota rusă, prezentată în acéstă privință, amenință cu cererea unei indemnisiări de 65.000 de lire turcesci și ocuparea câtor-va puncte de pe cóstele Turciei, decă Pórta nu suspendă lucrările de fortificații.

Incheierea tractatului între Japonia și Coreea. Din *Tokio* se anunță, că misiunea

marchizului Ito în Coreea a isbutit. Tratatul japonez-coreean s'a semnat în palatul de la Seul în prezenta împăratului Coreei; marchizului Ito, vicontelui Hayaschi și a generalului Iasegava, comandantului trupelor japoneze în Coreea. Conform tractatului, Japonia se însărcinéză a veghia asupra afacerilor externe ale Coreei, până când ea va fi destul de puternică spre a veghia însăși. Administrația internă a țerei se va face sub controlul Japoniei, ceea ce însemnéază legalizarea actualei stări de lucruri.

Chemarea rezerviștilor de întregire.

Fóia oficială ungerescă a publicat în numărul său de Sâmbătă un ordin *prea înalt*, prin care Maj. Sa Monarchul nostru chiamă în serviciul activ pe rezerviștii de întregire (*Ersatzreserwislen*), originari din Ungaria din anii 1903 și 1904. Ordinul *prea înalt* mai dispune, ca soldații, cari cu 31 Decembrie 1905 ar trebui să fie trecuți în rezervă, să fie ținuți mai departe în serviciu, în măsură cât pretinde neapărat numărul trupelor în timp de pace.

In urma acestui ordin, ministrul de honveți a dat o circulară prin care aduce la cunoștința tututurilor, că chemarea rezerviștilor se va face printr'o publicațiune generală, care se va așșa pe toate edificiile statului și pe toate clădirile militare și casarmele gendarmeriei. Afară de acéstă rezerviștii, cari vor fi chemați la serviciul activ, vor primi prin postă dela comăndele de întregire câte o publicațiune de chemare. Ast-fel de publicațiuni se vor mai împărți și între ómenii din popor. Rezerviștii, cari se află în străinătate, vor primi bilete de chemare sub stég.

Ministrul provócă municipiile, ca fără întârziere se dispună așșarea acestor publicațiuni în toate comunele și orașele, ca ast-fel rezerviștii să se presente punctual. Nesupunerea față de acest ordin va fi foarte aspru pedepsită.

Acei rezerviști din anii 1903 și 1904, cari susțin familii, cari administrează moșii moștenite, mai departe preoții și învățătorii, nu trebuie să se prezente la serviciu, de óre-ce chemarea nu se referă și la ei. Prin aceste măsuri — mai dice ministrul — se va puté concedia cu 1 Ianuarie numai o parte — în tot cazul cea mai mare parte, — a soldaților activi.

In sensul publicațiunii de chemare sub stég, rezerviștii de întregire vor trebui să se anunțe la serviciul activ militar în ziua de 27 Decembrie n. la cea mai de aproape comandă militară.

Asentările pentru 1906.

Un alt ordin al ministrului de honveți dispune pregătirea lucrărilor pentru *recrutarea din anul 1906* în cazul decă parlamentul ungar va vota contingentul de recruți pentru 1906. De aceste lucrări

pregătitoare se ține conscrierea tinerilor născuți în anii 1885, 1884 și 1883, tragerea la sorți, cererile conform §§-lor 31 — 34 a legii despre apărare pentru favorul de a fi înrolat în rezerva de întregire și cererile acelor tineri, cari au dreptul să se servésca numai un an (voluntari).

Magistratul orașului Brașov a așșat acéstă »provocare« ordonată de ministrul de honveți, în toate părțile orașului pe ziduri. »Provocarea« conține toate amănuntele și cei interesați au să le cetésca. Intre altele se dice în acéstă provocare, că toți tinerii născuți în anii 1885, 1884 și 1883 sunt îndatorăți de a se presenta în persoană séu de a se anunța în scris în timp de 10 zile séu cel mult până la finea lunei Novembrie st. n. la primăria comunală din Brașov, ca să fie luați în lista de recrutare, fără să mai aștepte vre-o provocare verbală séu în scris.

Tragerea la sorți se face după cercurile de asentare și numai cu tinerii conscriși în clasa I. de etate (adecă cei născuți în anul 1885) și va avé loc în ziua de 17 Ianuarie 1906 st. n. în casa sfatului la órele 9 dimineța.

SCIRILE DILEI.

— 23 Noemvrie n.

Ședétore poporală în Scheiú. Am amintit deja despre laudabila inițiativă luată de câteva dame din Scheiú, în frunte cu d-na Maria Gr. Popescu n. Bogdan, prin care s'au introdus în Scheiú ședétorele poporate. Venim a face acum o dare de semn despre continuarea acestor ședétori. Duminecă în 19 Noemvrie s'a ținut a VI-a ședétore, la care a luat parte aproape toate membrele înscrise și al căror număr trece peste 70. Cu acéstă ocaziune s'a făcut éráși lectură, cetindu-se bucăți alese din „Luceafărul“ și „Sămănătorul“. (D-șora Ecaterina Pităș și d-na Popa). La urmă s'au cântat câteva doine, ór d-na Ciurcu a delectat pe femeile și damele adunate cu câteva cântece frumoșe, cum numai d-sa scie să cânte. Pe lângă damele amintite deja, de astă-dată au participat și următóarele: Balașa Blebea, Elena Blebea, Sionia Felrovici și Maria Burduloiu. Utilitatea acestor ședétori este de netăgăduit. Aici, pe lângă lectură, se dá femeilor instructiune în diferite lucruri trebuincióșe, ca: îngrijirea copiilor în casuri de bôlă, regule igienice, despre îmbrăcăminte, combaterea luxului etc.

Dela comună. Representanța comunei Brașov a ținut éri dnpă améđi adunare generală. Prima parte a ședinței a fost prezidată de d-l viceșpan Dr. Jeckel alegându-se trei canceliști (de I-a, a II-a și a III-a clasă.) Ședința a doua s'a ținut sub președinția d-lui primar Fr. Hiemesch. D-l primar a raportat, că ministeriul de interne n'a aprobat hotărîrea de a-se face un imprumut de 610.000 corónes pentru construirea spitalului. A mai raportat, că în prima jumétate a lunei viitoare va convoca o adunare generală al cărei obiect va fi canalisarea orașului. Trecându-se la ordinea zilei, s'a discutat asupra reparării

FOILETONUL «GAZ. TRANS.»

Pribeđii.

(Nouvelă.)
— Urmare. —

V.

Părăul acesta, séu chipul acesta de părău, ce desparte două moșii mari, — cu toate că una e mult mai mică, decât cealaltă — părăul acesta nu desparte bine moșiile. Séu că le desparte prin mai multe locuri, căci rétăcitor cum e prin păduri și pe cóste, până s'ajungă în sat, întinde mereu brațele și ér le 'mpreună, séu le întinde și nu le mai împreună de loc.

— Moșia mea se 'ntinde pân' la părău — dicea Năstase ciocoiul. Moșia mea începe din fundul codrilor, de la isvorul părăului, din munte, și ține până devale în sat, tot pe lângă părău.

Acuma părău e și ésta și celălalt. Apa curge și pe aici și pe dincolo. Hotar pôte fi dér ori-care din brațele părăului.

Decă însă pe ciocoiú îl arde setea de a cotropi, apoi chiar de n'ar fi două brațe, trece el și adevératul hotar.

Boierul Ciortan îi punea în ochi de multe-ori veneticului zapis rămas din moștrămoși, din care se putea cunosce bine, pe unde trece hotarul despărțitor al celor două moșii. Ciocoiul însă nu vrea să scie de asemenea doveđi și făcea așa cum îl tăia capul și mai cu semnă, cum îl îndemna inima.

Pe fie-care moșie erau învoite vite din sat și din satele vecine. Nicî ómenii, cari pășteau aceste vite dér nu cunosceau adevératul hotar și multe gâlcevuri se mai năceau din pricina acéstă între ei și ómenii celor două curți. Acei învoiiți la Ciortan spuneau, că hotarul trece pe-aici, ér cei învoiiți la Grec spuneau, că pe dincolo.

„Pân' aici aveți voi dreptul de pășune, băieți“, — li-a spus lor ciocoiul; ér pândarii moșiei vecine le duceau vitele la obor, și de multe-ori se băteau în parte cu ei. Hotarul rămânea atunci același séu se schimba. Multe vite rétăcite din ciređi

au fost gășite mórte în vre-un părău și din acéstă pricină mânia s'aprindea tot mai mult între boierul Ciortan și Năstase-ciocoiul.

„El nu-i d'aici de la noi — îți răspundea óri-ce clăcaș al satului, decă te încumetai să afli de rostul acestui ciocoiú. A venit gol-nap în sat. Moșia asta, pe care o stăpănesce acum, era — totă câtă veđi — a boierului Udrea, Dumneđeu să-l ierte, că bun om a mai fost! A fost bun până când l'a mâncat ciocoiul.

„A intrat mai întâiu vechil pe moșia lui Udrea — era priceput Grecu! — a muncit el, a agonisit în tot chipul și-a prins chiag. Din vechil, étă-l cărciumar și cămătar. Avea bani mulți, mult mai mulți decât stăpănu', ba adecă la drept vorbind stăpănu' nu mai avea de loc; bruma de bani ce-i mai avea, erau bani împrumutați de la oraș — și-acum moșia avea sarcini grele.

„Crășma 'n care sta grecu era tot a l. Udrea. In crășma asta se făceau treburi bune, când erau vilele cum au fost odată. A făcut Grecu treburi bune, a ajuns

Udrea să se 'mprumute la el, căci la oraș nu mai avea credință. Chiria crășmei se socotea scăđută din datorie și se socotea mai mult pe placul ciocoiului, căci Udrea nimic nu putea dice. A fost 'atât de priceput... și cum l'a învêțat pe el diavolu' și legea lui spurcată... că l'a adus pe om la sapă de lemn. El singur i-a adus apoi toba 'n casă. Și cine era să-i cumpere moșia decă nu el, care avea bani dați pentru ea. A plătit el toate datoriile, cari mai apăsau moșia, séu decă nu le-o fi plătit toate, apoi a făcut el ce-a făcut, c'a luat moșia pe séma lui... și dá-te jos boierule să șed eu. Sunt cincî ani de când a murit boierul Udrea, calic ca toți calici, cari abia au unde se adăposti — și sunt numai două-đeci de ani, de când ciocoiul acesta a pus piciorul în sat.“

Satul Plopeni e așșat pe o vale, pe o vâgăună la pólele unui deal, pe a cărui sprincénă se deosibesc în sus până la culmile înalte, petece mari de păduri.

In totă valea, prin përae ascunse și prin vâgăuni, pe unde le-a chemat mila

casei sfatului, asupra încălzirii casarmelor, vândarea pământurilor orașenești, a dărilor suplimentare și asupra altor obiecte. Ședințele se continuă și azi.

Cantina populară. Societatea »Crucea Roșie« secția Brașov va întreprinde în lunile de iarnă ca și în anii trecuți o cantină populară gratuită pentru oamenii seraci. Acastă cantină se va deschide la 1 Decembrie. În trecut a fost așa, că 30 dame au binevoit a controla în persoană distribuirea mâncărilor. Tot așa va fi și anul acesta. De aceea damele, cari vrău să participe la opera de binefacere, sunt rugate să se prezente la conferința convocată spre acest scop în sala de ședințe a comitatului în ziua de 25 Noembrie orele 4 p. m. Tot-odată se publică cu mulțumire, că d-na Iulia Waschka soție de căpitan a dat 6 corone pentru scopurile cantinei. — Dr. Jekel, viceșpan și vicepreședinte al societății.

Petrecerea populară din Brașovul-vechiu. Reuniunea femeilor române gr. or. din Brașovul-vechiu a dat Duminecă în 19 Noembrie st. n. o petrecere populară în sala hotelului Central Nr. 1, cu concursul tinerimei române din acest suburbiu. S'au jucat piesele »Așa a fost să fie« de A. Țintariu și »Piatra din casă« de V. Alexandri. Diletanții s'au achitat foarte bine de rolurile lor, mai ales că cei mai mulți au avut și altă dată ocaziune a debută pe scenă. Dintre cei ce au pășit de asta dată pentru prima dată, am remarcat pe d-șora Eugenia Puiu, care a dovedit o siguranță mare în rolul său. S'au distinși mai departe d-șorele Maria Jaliu, care are voce plăcută, și Marina Rusu, de asemenea cu voce frumoasă, deși de astă dată a fost puțin răgușită. A patra d-șoră care a debutat, a fost Maria Petrișcr. Tinerimea a dat un semn de delicată atenție pentru cele patru debutante, oferind fiecăreia câte un prea frumos buchet de flori. Dintre domni relevăm pe: D. Jaliu, D. Tampa, G. Rusu, G. Popovici și I. Tampa, cari în prima piesă și-au dat totă silința de a-și interpreta cât se poate de bine rolurile. În piesa a doua d-nii C. Voicu, I. Aldea, C. Cârstea și C. Chivărar, și cu deosebire G. Grădinar, care în rolul doctorului Franț Birman a fost o figură din cele mai hazlii. — Intre cele 2 piese, d-l St. C. Voicu a cântat la violă două piese mult aplaudate. Comitetul reuniunii în frunte cu d-șoara M. Maximilian, mai departe d-șorele: El. D. Căpățînă, Dobra Oprea, Reveica Jaliu, M. Bărsan M. Grecu, Ana Șerban au făcut onorurile spre deplina mulțumire a oșpeților. După producțiune a urmat dans, care a durat până dimineața. Beneficiul net e destinat pentru »Reuniunea femeilor pentru ajutorarea și înfrumusețarea sfintei biserici din Brașovul-vechiu.«

»Renașterea« este titlul fôiei sociale și economice, ce a început să apară la Caransebeș. Proprietar și editor: Dr. N. Jonescu. Redactor responsabil: Andreiu Liliu. Renașterea apare în fie-care Duminecă. Abonamentul pe un an 6 cor. (România 8 lei.) — Îi dorim succes și prosperare.

Cununii. Ioan Rafiroiu și Valeria Nestor își vor serba cununia lor Duminecă în 13 (26) Noembrie 1905, în biserica gr. or. rom. din Arpata.

— D-l George Bărbat, notar comunal, își va celebra cununia religioasă cu d-șora Elena Vlad Duminecă în 26 Noembrie n. în biserica gr. or. din Poiana Sibiului.

Logodnă. Pompiliu Dragomir, pădurar dominal, și Matilda Man învățătoare, logodiți.

Militare. S'a acordat eșirea din armată în sensul §-lui 64 din legea militară d-lui Constantin Sporea, cadet-sergent-major în rezervă în regimentul Nr. 63.

Furt de bijuterii. În ziua de 18 Noembrie fiind Sâmbătă, d-na Erdelyi Ede (Strada Lungă Nr. 14) s'a dus la templu și în timpul acesta o servitoare i-a furat o păreche de cercei, 100 corone bani, nisce brațele și inele, cu totul în valoare de vr'o 5300 corone. Făcându-se arătare la poliție, d-l comisar Reinisch a pornit cercetare și în scurt timp a găsit lucrurile furate ascunse în pod, ér ca făptuitoare a descoperit pe servitoarea necredincioasă, care a fost numai decât arestată.

Turcia contra telegrafiei fără sirmă. Se știe, că statul român a introdus pe vapoarele serviciului român de navigațiune telegrafia fără sirmă, pentru a pute primi și expedia telegrame și de pe întinsul mării. Acum sosesc din Constanța știri, că autoritățile turcesci au interzis vapoarelor serviciului maritim român, să se folosescă de telegrafia fără sirmă în apele turcesci. Acastă opreliște neînțeleasă a avut de urmare un schimb de note între guvernul României și Turciei și primul secretar al legațiunii române din Constanținopol a sosit alaltăieri la București pentru a primi din partea guvernului român instrucțiunile necesare în vederea acestei opreliște.

Producțiuni și petreceri. Reuniunea meseriașilor și economilor români din A. Iulia invită la producțiunea teatrală împreună cu dans ce se va aranja Sâmbătă în 25 Noembrie st. n. a. c. în sala cea mare de la hotelul Europa. Inceputul precis la 8 ore sera. Ioan Teculescu președinte, Dr. Camil Velican vice-președinte Ioan Pampu secretar, Antoniu Cricovan, cassar, Ignat Borza controlor. Contribuiri peste taxă se vor primi cu mulțumită și se vor publica.

Programa: 1) Anechote de Speranță, predat de d-l Simion Petras. 2) Surugul de V. Alexandri, predat de d-l Traian Novac. 3) Noi vrem pământ, de G. Coșbuc predat de d-l Dionisiu Dănilă. 4) Millo director său Mania posturilor, comedie cu cântece într'un act de V. Alexandri. După producțiune dans.

— »Reuniunea sodalilor români din Sibiu« arangeză o convenire socială împreună cu cântări, declamațiuni și joc, Sâmbătă la 25 Noembrie st. n. 1905 în »Unicum.« Corurile se dirigeză de d-l Candid Popa, învățător la școala de aplicație de pe lângă seminariul »Andreian«. O parte a eventualului venit curat este destinată fondului pentru »Masa învățăceilor-meseriași români«. Programul este bogat și foarte variat.

O umbrelă a fost luată din greșală ér, la casa sfatului. Umbrela a fost a d-lui Aron, reprezentant comunal, inv. pens. căruia pôte să i-o restituie cel ce o va fi luat.

Atragem atențiunea asupra inseratului de pe pagina 8 al Băncii generale de asigurare »Transilvania« institut indigen bine reputat, care prin procederea culantă și condițiuni favorabile legitimizează pe deplin încrederea pusă în el prin publicul asigurător din patrie.

Garantéză farmacia C. Balasa, că miraculosul lapte de castraveți al lui Balasa nu este vătămător feței. Numai odată se comande on. dame de probă laptele de castraveți al lui Balasa și se vor convinge că acest cosmetic îndată face să dispară pistruiele, pete de ficat, sgrăbunțe, paraziți și alte necurătenii ale feței și imprumută feței un teint fin și neted. O sticlă 2 cor. Săpun de castraveți veritabil englezesc 1 cor. Pudră 1 cor. 20 b. Se capetă în toate farmaciile.

Untura de pesce a lui Zoltan este foarte nutritivă și se mistue ușor, ca nici un alt preparat. Afară de acesta este fără miros și are gust plăcut. Sticla 2 corone la farmacistul B. Zoltan în Budapesta și în farmaciile.

3 odăi frumoase în etaj, potrivite și pentru cancelarie, sunt de închiriat în Strada Porții Nr. 10, unde se dau informațiuni mai deapropo.

Scrisore din București

(Coresp. part a »Gaz. Trans.«)

— 8 Noembrie v. 1905.

În urma morții A. S. R. contele de Flandra, cumnatul M. S. Regelui Carol, curtea noastră regală a luat doliu pe timp de două luni cu începere de la 4 Noembrie.

— Astăzi la ora 9 și jumătate studențiunea universitară s'a întrunit în fața universității pe bulevard, de unde apoi în corpore au pornit la biserica Mihai Vodă, unde au luat parte la serviciul divin, ce s'a oficiat pentru comemorarea lui Mihai Vitezul, marelui erou al neamului nostru. După terminarea serviciului divin studentul Christescu a ținut un discurs patriotic în numele asociațiunii generale a studenților, arătând faptele vitejesci ale marelui Voevod, care a stăpănit odinioară, — deși pentru scurt timp — Dacia Traiană.

După aceea studențiunea universitară s'a reintors la statua lui Mihai Vitezul, unde studentul Ștefănescu a ținut o cuvântare ocașională, și a depus o coronă. La această plôsă manifestație a asistat un public numeros.

— A. S. Regală principele Ferdinand a plecat la Bruxella, pentru-ca să asiste în numele M. S. Regelui la înmormântarea contelui de Flandra. Locul A. S. ca comandant al corpului II de armată va fi ținut de d-l general Moise Grozea, comandantul diviziei IV de infanterie.

— O telegramă din Grebena (Macedonia) anunță, că notabilul Cicmo, directorul școlii românești din Turcia, a fost

atacat țilele trecute de o bandă de 50 greci, și rănit în mod grav. Un aromân care-l însoția, a fost asasinat.

— Sindicatul țiaristilor din capitală a făcut nouă intervenții pe lângă comitetul central al pressei din Paris, ca congresul internațional al pressei, care este hotărât pentru luna Septembrie anul viitor, să se țină în București, mai cu seamă că în acel timp va fi deschisă în capitală și expoziția națională de la 1906.

— Acastă expoziție națională se va deschide în ziua de Duminecă 3 Iunie anul viitor și va dura cinci luni, până la 1 Noembrie, și va costa cinci milioane și jumătate de franci. Arenele romane, cari vor fi una din părțile cele mai frumoase ale Expoziției, lucrate în mod solid și sub forma unui amfiteatru putend conține cel puțin 4500 persoane, vor costa 250.000 lei și au fost cedate ministerului lucrărilor publice. Afară de aceste lucrări, avem altele, nu mai puțin importante în partea de jos a terenului, cari însă în mare parte sunt făcute cu caracter provizoriu. Totuși una din aceste construcțiuni, și anume pavilionul regal va pute dura cel puțin 15 ani și va fi construit astfel, ca să pôte servi pentru viitoare expozițiuni anuale de orice ce natură, ce vor avé loc în București. Ele se vor construi în mod mai temeinic, de ôrece trebuind a reprezenta un vechiu han românesc, era nevoie să aibă un etagiu. Acastă lucrare va ocupa o suprafață de 2227 metri pătrați, cuprinzând următoarele părți: Pavilionul regal, care are o suprafață de 300 metri pătrați și în care membrii familiei regale vor pute să primescă séu să se repauseze, și unde se vor espune toate lucrările făcute de membrii acestei ilustre familii.

Afără de aceste se va planta și un parc de 37 hectare, în care se va înființa și o școlă de agricultură și una de horticultură. În acest parc se va face și o grădină zoologică, conținând toate animalele din țară, o peșteră, umbrare, lucrări de artă etc. Dintre construcțiile de la expoziție vor rămânea »Palatul Muzeului« »Trecutul nostru«, »Arenele romane«, Turnul lui Tepeș etc.

Declarațiune.

Ajuns nu din voia mea, ci prin faptele sale în controversă cu procurorul, d-l B. Podobă încercă să deplaseze cestiă, făcându-mi mai ales mie proces înaintea opiniei publice. Obștea românească din două țări, preoți și mireni deopotrivă, imi cunosc rostul în această lume. Găsesc, deci, că s'ar atinge demnitatea mea, când m'aș apăra față de insinuațiile de natură personală și denunțările politice debitate în socotela mea prin d-l B. Podobă fără nici o basă obiectivă. Decă cu toate aceste iau cuvântul, o fac pentru situația mea oficială.

Domnului, sunt risipite case și bordeie sêrace. În laturea de răsărit a satului, la drumul ce trece peste deal în satul vecin, în fața bisericii vechi de lemn, cu o turlă răsturnată într-o parte — se ridică casele mari de zid ale lui Năstase-ciocoiul, cu magazi, grajduri și alte acareturi — încunjurate toate cu un zid înalt și gros. Mai la vale nu departe de curte e môra.

În partea despre apus a satului se vèd casele boierului Ciortan, aproape tot așa de mari ca și celelalte, dér mai vechi și mai dărăpanate, neîngrijite, cum au rămas de la părinți.

Ciortan, boierul, era omul mulțumit cu ceea-ce avea. Nu era lacom, dér avu-tul ținea să și-l păstreze.

De multe-ori i-a întins lui ciocoiul eursă, dér nici-odată țerg amândoi n'au putut face. Șoia el Ciortan, că Grecu din nici o afacere nu putea să iasă păgubaș.

A mâncat el veneticul capul Udreștilor numai în cinci-spre-dece ani; el omul gol și sêrac lipit pământului — și asta era o bună învățătură pentru un om, care

pôte să 'ntelégă un lucru ușor de înțeles ca acesta.

S'a luptat el ciocoiul cât s'a luptat, ca să s'apropie de stăpânul moșiei vecine, dér când a vèdut, că nu e nădejde, și-a schimbat gândurile. Se simția el de altfel tot atât de tare și mult mai bogat ca vecinul său, căci mult nu mai avea să mai plătescă din datoria ce 'ngreuna moșia.

Simția el, pe de altă parte, că ceea-ce făcuse cu Udrescii în cinci-spre-dece ani, nu putea să facă cu moșia Ciortăneștilor în cinci-deci.

De păsat nu-i mai păsa de el, așa că vrășmășia i-o putea arăta ori-când și pe față.

*

Crășma o ținea și-acum tot Năstase ciocoiul. O ținea pentru-că era crășma moșiei — și stăpânul moșiei era el. O ținea și avea acolo pus om de 'ncredere, un om al lui, pe semne rudă, adusă din Grechia, de unde venise și el.

Aicea 'n ții de sêrbătore, ca și în ții de lucru, era lume, care se cinstese séu se tocmesce cu ciocoiul în trebile moșiei.

Aicea se puneau la cale toate. Tote ciocoiul aici le isprăvia. Aici îl așteptau omenii grămadă ciasuri întregi, mai cu seamă în țilele de sêrbătore, și aici se făceau socotelii. Aici se puneau la cale multe de toate și se beau aldămașuri peste aldămașuri, cu bani și pe datorie, și 'nlesnirea asta se făcea ori-cărui om, care luca pe moșia lui séu își avea vitele 'nvoite la el.

VI.

De când slujesce pe boierul Ciortan, sunt trei ani în cap.

Multe țile de grijă și de 'ndurare a petrecut el în acești trei ani.

Acum coborînd muchea dealului, se sfădia cu nisce omeni și cu nisce băeți păzitori de vite. Împreună cu alți omeni ai lui Ciortan, el mâna la obor o turmă 'ntregă de vite, prinse pe moșie.

— Măi omule — țise unul din stăpânii vitelor cătră Radu, de ce ne bagă în necaz? Nu vești tu, că n'ai nici-un drept? Ce sunt eu de vină ôre, decă moșia stăpânului țeu nu e încă hotărnicită de a ciocoiului! Nu-i păcat de Dumnețeu, măi Radule?!

— Bine omul lui Dumnețeu, n'am spus eu la totă lumea, că dela pèrau un pas să nu facă nimeni? Spus-am, séu n'am spus? De ce l'ați făcut? De ce ascultați voi de omeni răi? Ciocoiului prea puțin îi pasă, că tu plătesci la primărie. El își face treburile lui și nu se mai uită la nimic!

— Radule, — țise un alt om, care după-ce se certase cu el în pădure, tăcuse și venia acum mănios în urmă — tu cauți giloéva cu luminarea, ții-ai făcut, Radule, tot satul vrășmaș, și se știe de la mine, că n'are să-ți iasă bine! Tu ești băiat străin și 'n stăpânul țeu mult să nu bizui căci el nu-ți dă altce-va decât simbria.

— Pentru simbria aceea vrău să-mi fac datoria și nu pot să fac decăt aceea ce-am făcut. Nu pot lăsa să se calce hotarul unde sunt pus de pază. Decă' ași fi un asemenea om, atunci n'aș mai fi om.

Lucrul acesta se întimpla foarte des și nici nu ieșiau unele vite din oborul primăriei și altele veniau peste ele.

La curtea boierului apoi era altă sfadă. Se certau în urmă în ușa primăriei

ală la »Economul«. Cât pentru rolul meu la acest institut, fraselor fără fond ale d-lui Podóbă li-se opun gravele documente din memoriul direcțiunei*).

Clușiu, 21 Noemvrie 1905.

Dr. Frâncu.

Convocare.

Despărțământul XXIX (Mediaș) al »Asociațiunei pentru literatura și cultura poporului român« își va ține adunarea generală în anul curent în Mediaș în Hotel »Schützen« odaia Nr. 1. la 3 Decembrie st. n. a. c. 2 ore după amăzi cu următorul

Program: 1. Deschiderea ședinței adunării gen. prin președinte. 2. Raportul comitetului despre activitatea sa de la ultima adunare generală până în prezent. 3. Raportul cassei. 4. Alegerea unei comisiuni pentru cenzurarea rapoartelor de sub Nr. 2, 3 și pentru verificarea procesului verbal al acestei adunări. 5. Statorirea bugetului pro 1905/906. 6. Eventuale propuneri. 7. Inchiderea ședinței.

La care a participa sunt invitați toți stimații d-ni membrii, onorata inteligență și poporul român din Mediaș și jur, precum și toți sprijinitorii literaturii și culturii poporului român.

Mediaș, 10 Noemvrie 1905.

Ioan Moldovan,
direc. desp.

Dr. Iaan.

Din Țera Oltului.

— Noemvrie 1905.

Onorată Redacțiune!

Adunarea generală de toamnă a învățătorilor gr. cat. din vicariatul Făgărașului s'a ținut la 12 Noemvrie n. a. c. în comuna Săsciori, care adunare de mare însemnătate fiind pentru acest despărțământ, merită cu drept cuvânt a se pune ca model tuturor celorlalte despărțăminte.

Serviciul dumnezeesc oficiat de parochol local Ioan Motoc se sfârșese pe la 10 ore a. m., după care Rever. domn vicar Iacob P. Macaveiș explică dinaintea altarului însemnătatea școlii și scopul Reuniunii noastre, pe înțelesul poporului ce era de față.

După acesta ne întrunim cu toții în sala școlii, fiind de față 24 membri ordinari, lipsesc 10, dintre cari 7 cu absența legitimată, fiind bolnavi. Intre oșpeți am vădit pe Rev. domn vicar I. Macaveiș, domnii preoți Maximilian Recean din V.

*) Memoriul de care e vorba aici, a fost publicat dizele acestea de direcțiunea institutului de credit și economii, societate pe acțiuni în Clușiu »Economul«, pentru a lumina situația »Economului« în fața adunării generale extraordinare, ce se va ține la 28 Noemvrie st. n., în urma cererii mai multor acționari malconțeni, cari au de scop a răsturna direcțiunea actuală a institutului. Er în cât pentru cele dize la adresa d-lui Podóbă, fost director la acest institut, declarația de mai sus se referă la un răspuns la Memoriul direcțiunei »Economului«, ce l'a publicat d-l V. Podóbă în broșură și care răspuns e plin de atacuri și învinuirii personale la adresa directorului esecutiv actual. — Red.

Recea, Al. Șerban din Voila, Valer Dimboiu, Sebeș, Ioan Motoc Săsciori și domnul notar Traian Herszenyi din Iași. În prezența acestor oșpeți se deschide ședința.

Președintele acestui despărțământ, d-l Ioan Popu, inv. dirigi. în Șinca-veche, fiind bolnav a trimis o scrisoare prin care face cunoscut adunării starea în care se află. Fiind elevii adunați în școlă, adunarea invită pe președintele onor Rev. domn vicar să binevoiască a conduce și a presida adunarea în decursul lecției practice — după care se va purcede la alegerea biurolului pe periodul nou, fiind pusă această și în programa oficiosă a zilei.

Confratele local Ioan Cociș, își desvôltă cu deplină dibăcie tema practică din geometrie despre »linii și forma lor«. După prelegere, urmând alegerea biurolului celui nou, prin votarea secretă, — au obținut și s'au invrednicit de încrederea învățătorilor din harnicul despărțământ următorii: Octavian Pop, preșident; Ioan Cociș, secretar; V. Fărcaș, casar; Andrei Stroia, bibliotecar, și D. Stănuleț delegat pentru adunarea centrală. S'au scos în evidență meritele mari ale fostului preșident Ioan Pop, care a stat în fruntea acestui despărțământ până acum și i-s'a votat mulțămită protocolară pentru zelul cu care a condus agendele sale de preșident.

Ne mângâie îndreptățita nădejde, că în persoana confratului Octavian Pop, inv. dirigent din Vad, am câștigat érași un bun conducător al despărțământului Reuniunii.

Se dă cetire disertațiunilor lucrate din partea membrilor George Turdean și George Fethu, pe cari comisiunea le-a aflat foarte bune și instructive, ér disertațiunilor li-s'a votat mulțămită protocolară.

După acestea se face raportul comisiunei însărcinate cu încassarea taxelor și înscrierea de membrii constatătoare din V. Fărcaș, Ioan Cociș și agilul și harnicul A. Stroia.

Memorabilă va rămâne în anele despărțământului Făgăraș adunarea de la Săsciori și din acel motiv, că pe lângă cei deșce membrii fundatori ce i-am avut până astăzi, în adunarea de față am mai câștigat deodată încă patru.

Intre urale nesfârșite și într'o mare însufletire s'a cetit din partea comisiunei mai sus amintite numele nollor membrii fundatori, cari fiind prezenți și la adunare, li-s'au făcut ovațiuni

Cei patru sunt: vrednicul notar districtual și bun prieten al dascălimei părintele din V. Recea, Maximilian Recean, Ales. Șerban, preot în Voila, Valer Dimboiu, preot Sebeș și harnicul notar cercual Herszenyi, care deja la trei adunări ne-a însoțit de la început până în sfârșit. Membru ordinar s'a înscris părintele local Ioan Motoc.

Décă bunul Dumnezeu ne va ajuta, avem mare nădejde că în viitorul apropiat vom avé în despărțământ un număr foarte frumos de membrii de totă categoria.

După terminarea altor agende administrative, s'a ascultat raportul despre adunarea generală din Blășiș prin delegatul Octavian Pop, care raport a fost luat la cunoștință.

Președintele la fine mulțumesc în frumoșe cuvinte tuturor acelor, cari au

conlucrat la splendida reușită a adunării de astăzi.

După aceea ne-am întrunit la masa comună, unde s'au ținut toaste din partea d-lui vicar pentru patronul Reuniunii Esc. Sa metropolitul Victor, E. Crișan, Oct. Popp, M. Recean, Șerban, Herszenyi, Motoc.

Harnicul coleg Cociș a aranjat séra o producțiune teatrală, jucându-se piesa »La sate« cu deplin succes. Ne-a desfătat colegul Ganea prin frumoșele sale declamări, ér colegul Cosma din Vad ne-a dovedit și de astă-dată, că e stăpân pe vocea sa plăcută și puternică de tenor. Se înțelege, că după producțiune a urmat veselie animată și dans până în zori.

Argus.

Literatură.

Curs practic de geografie pentru școlile populare. Lucrat pe basa planului ministerial, în patru cercuri concentrice, de Iuliu Vuia, director și învățător. Cu numérose ilustrațiuni și harte. Editura librăriei Ciurcu Brașov. Pagini 144. Prețul 70 bani.

»Arhiva« (Anul XVI. N. 10. Iași) Abonamentul 15 lei în țéră și străinătate. Cu un sumar bogat.

»Viața Nouă« (Anul I. Nr. 19. Bucuresci. Socecu). Organul d-lui Ovid. Densușianu. La rubrica »Cărți Noue«, anunță volumele de poesii apărute de curénd: »Credințe« de St. Iosif și »Poesii« de O. Goga. Față cu d-l Goga criticul revistei acesteia e nedrept și chiar insultător. »D. Goga a voit să ne dea un volum de poesii și n'a reușit (!)... Cu cântece pentru pomenirea lui »Lae Chiorul« și cu vorbe neîngrijite chiar urite... cu rime imposibile, numai un poet din Transilvania (sic) pôte îndrăzni să iasă în public... Satul și ér satul e ridicat în slavă... E hotărât o bôlă această pornire... și parcă în ea se amestecă și ore-care... impertinență (!), când vești spunându-se »Cântăreților de la oraș«: »Voi sunteți etc... Înțelegeți »numai eu Goga... care am purtat »căciula de ôie« și glugă, suntem poeți... Asemenea isbucniri patologice se judecă de sine.

»Fôia școlastică« (Blășiș. Anul VII Nr. 18. Abonam. 6 cor. pe an.) Intre altele publică o scrisóre pedagogică (XXX) de V. Gr. Borgevan: »Amintiri despre începutul școlilor românescei din Dobrogea«.

În editura »Minervei« din Bucuresci au apărut de curénd și se pot procura de la librăria A. Mureșianu Brașov:

Credințe, poesii de St. O. Iosif. Cor. 1.50. Numele lui St. O. Iosif este mult mai cunoscut, decât să aibă nevoie de reclamă.

Bétrăniș, schițe din viața poporului boerilor moldoveni, de Em. Gârleanu-Emilgar. Pagini 250. Prețul cor, 1.50.

Autorul este fruntașul mișcării literare din Bârlad și redactor-editor al eminentei reviste »Fet-Frumos« din acel oraș. Limba frumoșă cu colorit dulce moldovenesc, ce se asemănuă cu limba ardelenescă. În »Gazeta« am reproduș de câte-va ori din schitele d-lui Gârleanu, un prea simpatic ofișer în regimentul din Bârlad, în timpul liber fericit tovarăș al muselor.

Povestiri din copilărie, de Eugeniu Bourceanul. Pagini 250. Prețul cor. 1.50.

Ilie Marin, istoriôră pentru tinerime localisată după nemșesce de N. Petra-Petrescu. Pag. 193. Prețul cor. 1.50

D-l N. Petra-Petrescu, colaborator literar al »Gazetei Transilvaniei«, unde a publicat numérose povestiri (Moșul), traduse și localisate din nemșesce, este amic al tinerimei, pe care cu inimă părintescă conduce pe calea virtuții, prin scrierile morale, pe cari scie să le alegă cu multă pricepere.

Cosbuc György. Kôltemények. Román eredetiből, fordította Révai Károly. Előszóval ellátta Alexics György dr. Budapest. Editura »Luceafărului«.

Révai Károly este poet apreciat Maghiari și ca Ardelean (trăiesce în Săcărâmb com. Hunedórei ca funcționar la mine) cunoșce bine limba românescă. A tradus întâiș din Eminescu, apoi din P. Dulfu, ér acum publică un volum de traduceri foarte reușite din Cosbuc. Sunt cu totul 30 poesii. Cea dintâiș este »Mama«. Profesorul Dr. Alexici a scris o prefață la acest volum. Se pôte procura la librăria A. Mureșianu. Prețul 1.50 cor.

Lupta contra tuberculosei.

În ședința din Vinerea trecută a Academiei Române, d-l profesor Dr. Babeș a făcut o comunicare foarte interesantă privitoare la starea actuală a luptei contra tuberculosei (ofticeii).

Tuberculosa, a đis învățatul profesor — e foarte răspândită în România și ia pe đi ce trece proporții din cele mai îngrijitoare.

Mersul flagelului nu se pôte stabili însă cu precisiune, căci cât timp nu se va legifera declararea obligatorie a tuberculosei deschise, nu vom puté să avem statistici exacte.

Totuși se pôte afirma cu exactitate, că tuberculosa la noi constituie o adevărată primejdie, de ore-ce s'a răspândit peste măsură și ne opresce în desvoltarea noastră.

Și decă acum când lipsesc din țéră industriile mari, cei mai prețioși factori ai propagării tuberculosei, și ne aflăm într'o asemenea situație, ce o să devenim atunci când marile industrii și-or găsi loc și la noi în țéră și se vor desvolta?

Étă de ce trebuiesc luate chiar de pe acum cele mai serioșe măsuri pentru combaterea acestui flagel.

Ca mijloce de luptă, continuă d-l Dr. Babeș, nu avem până acum decât societatea pentru profilaxia și tratamentul tuberculosei și coloniile școlare.

S'au propus și alte multe măsuri de cătră corpul nostru medical, dér până acum ele nu au fost luate în sémă.

Așa în congresul medical de la Iași, s'au exprimat mai multe dorințe, între cari: crearea unei legi antituberculose, declararea obligatorie a tuberculosei, transformarea unora din spitalele rurale în spitale și sanatorii speciale pentru tuberculoși, izolarea copiilor sănătoși de familiile

cu primarul și ei între ei. Și lucrurile acestea se petreceau în fie-care đi, căci nu rar se întâmpla s'aducă și ômenii lui Nastase-ciocoiul vite la obor. Tôte cădeau în urmă pe spinarea bieților ômeni, cari cu chipul acesta plăteau de două ori pășunatul.

Boierul Ciortan era tare mulțumit de vrednicia lui Radu, era mulțumit, dér totuși prea puțin se gândea la ura ce se sfârșise împotriva acestui om. Tôte acestea apăsau greu pe sufletul lui Radu pe lângă dizele de alergare și nopțile de veghe în pădure. Rar decă mai puté să mai petrecă un ceas-doué la casa lui.

De la primărie Radu a trecut pe-acasă. Casa lui nu era departe de curtea boierescă. Pe marginea drumului, ce trece prin sat pe lângă curtea boierescă, urcând

muchia spre pădurea moșiei, pe stânca acestui drum e casa lui, adecă casa lui de locuință, căci tocmai a lui nu e casa. E a moșiei, și Radu stă în ea, de când slujesce pe boier. O casă scundă, cu ferestri mici și cu un grajd dărăpănat lipit alături de ea.

Radu așa îmbrăcut cum era stătă pe pat nerăbdător, ca omul care nu venise să stea. A đis ce-a đis și frânt de obosélă și de gânduri cum era, n'a mai đis nimic.

Irina, care-l văduse de când trecea cu vitele devale, se zorise să-i pôtă pune ceva dinainte și-acum se nvrtea pe lângă foc, ér Pétruș — copilul lor de doi ani — se nvrtea și el, când pe la foc pe lângă mamă, când pe lângă tată.

Atunci Radu se ntorcea cu gându-

rile lui cine scie de unde și începea să-i vorbescă și să-l sărute.

— Ce-ai tu, Radule, de ești așa de abătut? — dize Irina, după ce-l privi câtă-va vreme pe furis.

— Ia, certuri cu lumea asta plină de păcate. Al dracului ciocoi! — adaugă Radu, simțindu-se fără voie îndemnat la vorbă — ar vré cu ori-ce preț să-i mănânce capul boierului.

— Tu caută, Radule — adaugă Irina — nu te nvrăjbi cu lumea și lasă-l pe ciocoiș să facă ce va voi, că ispravă multă nu face.

La vorbele acestea, Radu rămase gânditor, ér pe fața lui trecu o umbră de grijă.

După-ce a mbucat ceva, a șeđut ér pe pat, dér tot zorit pentru plecare. Se

răzimaș apoi în cot, și 'noet încet somnul l'a furat.

Irina, care câtă vreme i-a vorbit, a cătat îngrijorată tot în ochii lui, acum rămăsese la masă pe scaun. Privirea ei era așintită asupra aceluia ce adormise. Umbrele gândurilor treceau una după alta pe fruntea ei. Ochii aceștia erau tot ochi aceia, cari cu trei ani înainte căutau prir întunerecul pădurii umbra, ce trebuia să s'arate. La față acum însă arăta mai puțin, mai slăbise. Era tot frumoșă, dér pe față acésta nu mai citeai aceeași viață pe care o puteai ceti odată.

Rămăsese cu fruntea răzimată în mână și cu ochii pironiți spre pat... Doué lacrimi picară din ochii ei. Oftă din greu se sculă, se apropiă de pat, stătă o clipă așa, apoi se apropiă de vatră unde ador

Cei mai excelenți profesori și medici îl recomandă ca remediu cu efect

Sirolin

contra morburilor de plumăni, afecțiunilor organelor de respirație, precum: bronhită cronică, tusă convulsivă, și mai ales este recomandat Convalescentilor după influență. — Sirolinul promovéză apetitul și face să crească greutatea corpului, depărtéză tusa și flegmă și face se încetéză asudarea de nopțe. — Din cauza mirosului și gustului său plăcut este luat cu plăcere și de copii. În farmaciș se capétă în sticle de 4 cor. Să fim atenți, ca fie-care sticlă să fie provédută cu firma de mai jos

F. Hoffmann-La Roche & Co. fabrică chimică Basel (Șvțera.)

lor contaminate, reorganizarea serviciului statistice medicale, etc.

Tóte acestea n'au rămas însă decât desiderate.

Vorbind de lupta, pe care streinătatea o duce contra flagelului, d-l Dr. Babeş spune, că în Germania se cheltuiesc decimii de milioane de franci anual pentru combaterea tuberculosei, şi în special pentru combaterea miseriei, care e una din principalele ei cauze.

În anul 1902—1903, Germania a destinat frumoasă sumă de 35 milioane lei pentru combaterea miseriei.

Trecând la desideratele exprimate în congresele internaţionale de tuberculoză, d-l Babeş spune, că la Berlin discutându-se această cestiune, unii au susţinut, că principala cauză a răspândirii flagelului e laptele provenit de la vitele tuberculose, éráltii, că e infecţia, adecă transmiterea bólei de la om la om, adevér pe care îl susţine şi conferenţiarul.

Sunt foarte puţini ómeni ađi, spune d-l Dr. Babeş, cari să nu conţină în organismul lor baccilii tuberculosei.

Şi decă bóla nu se întinde la toţi, această se datoresce organismului robust al unora dintre noi.

Când însă din diferite cauze organismul slăbeşte séu se ivesc şi alte boli, atunci se produce într'ensul o asociaţie de microbi, care favorisează dezvoltarea tuberculosei, așa că bóla ascunsă până acum se schimbă într'o bóla pe faţă.

Tuberculoza se propagă mai ales la copii; de aceea părinţii trebuie să-i izoleze cu totul de cei atinşi de această gravă bóla.

În combaterea tuberculosei la copii, jócă fără îndoială un mare rol igiena şcolară, supraalimentaţia, supraveghierea medicală a copiilor, etc.

În ceea ce priveşte tuberculoza la adulţi, ea e în strînsă legătură cu cestiunile sociale şi economice.

Atât tratamentul lor în spitaluri, cât şi izolarea în sanatorii, nu pot pune o stavilă serioasă bólei şi n'au decât un folos individual.

În ceea ce priveşte sanatoriul de tuberculoşi ce se construiesc actualmente la Filaret, d-l Babeş spune, că consiliul sanitar superior, — autoritate medicală de stat — n'are nici o conştiinţă de el, şi nu se cunosc nici rezultatele ce se vor obţine după urma acestui sanatoriu pentru care se cheltuiesc sume enorme.

Terminând interesanta d-sale comunicare, d-l profesor Dr. Babeş spune că esenţialul e să se ia măsuri cari se aducă folose generale şi aprobă în totul soluţiile congresului de tuberculoză ţinut la Paris, printre care ocupă un loc de frunte organizarea raţională a sanatoriilor şi dispensariilor, salubritatea locuinţelor, plantarea

stradelor, măsuri de stat pentru combaterea flagelului, dărîmarea locuinţelor nesănătoase etc.

ULTIME SCIRI.

Viena, 22 Noemvrie. Nu e cunoscut până acum rezultatul consiliului de miniştri, ce s'a ţinut éri la Constantinopol. Răspunsul Porţii se aşteptă în tot momentul, de óre-ce tocmai în decursul şilei de ađi flota internaţională va trebui să se concentreze la Pireu.

Petersburg, 22 Noemvrie. În diferite puncte ale imperiului, au izbucnit turburări agrare. Țărani pun mâna pe cereale şi provocă pe proprietarii să-şi părăsescă moşiiile. Directorii de moşii sunt fugăriţi. Proprietarii de pământ se refugiază la oraşe. Sunt temeri, că turburările vor trece şi în oraşe. Funcţiunile de stat sunt păzite de miliţie.

Budapesta, 22 Noemvrie. Consilierul ministerial Szabó Laszló, însoţit de secretarul său, s'a dus ađi la casa comitatului Pesta, unde a arătat ordinul ministrului de interne prin care e numit *comisar al comitatului Pesta*.

Bucureşti, 22 Noemvrie. Comandantul portului Brăila a înscinţat ađi oficial guvernul, că a sosit acolo un vapor de postă, având pe bord un mare număr de răsvraţiţi ruşi, cari au venit în România cu scopul de a regăsi pe marinarii vasului „Kneaz Potemkin“ şi a-i îndemna să se asocieze la mişcarea revoluţionară din Rusia. Guvernul român a dat ordin comandantului portului Brăila să împiedece debarcarea acestor răsvraţiţi.

Viena, 23 Noemvrie. Sultanul s'a adresat personal împératului Francisc Iosif, rugându-l să amâne plecarea escadrei în apele turceşti. Împératul a răspuns, că acesta e imposibil, de óre-ce demonstraţiunea navală s'a decis de cătră toate puterile. Acelaşi răspuns l'a primit Sultanul şi din partea Țarului.

Constantinopol, 3 Noemvrie. Deciziunea referitoare la neamânarea demonstraţiunei navale, a produs adencă conternare la Jldiz-Kiosk. Miniştrii s'au intrunit sub presiunea Sultanului. Pórta caută a găsi un expedient pentru a nu ceda şi a nu da un răspuns definitiv. Ambasadorii sondaţi de Tewâk-paşa au răspuns, că toate încercările sunt zadarnice, fiind-că puterile europene sunt hotărîte a nu amâna lucrul.

Berlin, 23 Noemvrie. Din Petersburg se anunţă, că Țarul a primit dela generalul Linevicî din Charbin

o telegramă foarte neliniştitóre, în care spune, că agitaţiunea revoluţionară a prins rădăcinii în armată şi sunt te neii de o revoltă într'o mare parte a trupelor, ca-i au participat la răsbolii.

Nitra, 23 Nov. Viceşpanul comitatului Nitra, Markhof a daclarat, că nu va esecuta ordinul privitor la chemarea sub stég a rezerviştilor de întregire, fiind-că acest ordin ia în deşert dreptul camerei de a vota recrui.

Sigetul-Marmaţiei, 23 Nov. Congregaţia comitatului Maramureş a decis să nu respecte dreptul de numire al corónei şi a nu instala pe noul fişpan bar. Perenyi.

ECONOMIA.

Iernatul vitelor.

Iernatul vitelor în grajd dá mai tot atât de lucru economului, ca şi lucrul câmpului. Ba un iernat regulat, putem constata cu siguranţă, dá mai mare grije decât săvêşirea multora din lucrările câmpului. De aceea încă cei vechi diceau foarte potrivit, că: „Ochi stăpânului îngraşe vitele.“ Pe temeiul acestui proverb, apoi pe terenul păşniilor unor economi mai uşori de fire, cari sunt dedaţi a încrede iernatul vitelor unor copii nevrstnici séu servitori nepricepuţi, este prea firesc, ca să atragem de timpuriu luarea aminte a economilor noştri asupra acestei împrejurări, ca nutreţul să fie cât se poate de bine îngrijit şi cruţat.

Când dicem, că nutreţul să fie bine cruţat şi îngrijit, nu înţelegem aceea, ca acela să se ţină în şop séu claie, érá vitele să rabde legate de iesle în grajd. Nu, sub cruţare vom a înţelege aici aceea necesită, ca nutreţul să se dea vitelor în porţiuni amăsurate vârstei lor, şi anume: celor mari mai mult, érá celor mici mai puţin. Pentru-că decă nu se va ţine cont de acesta şi se va prăda fără măsură nutreţul, de o parte are economul pagubă prin aceea, că se trece prea curênd, de altă parte nici vitele nu-l mănâncă cum se cade.

Despre acesta cred, că s'a putut convinge fie-care econom, care a dat vitelor de mâncare mai mult ca de obicei, că acelea îl trag pe jos, îl calcă în picioare, suflă în el, îl umplu de bale şi apoi nu-l mai mănâncă, încât trebuie dat la alte animale mai puţin alegătoare în privinţa nutreţului.

O altă cerinţă pentru iernatul vitelor este alegerea séu sortarea nutreţului după anotimpuri. În privinţa

acésta, mai fie-care econom scie, că nutreţul mai mare, mai réu şi mai puţin nutritor, trebuie dat la început şi în lunile de iernă, când vitele nu prea născocesc, fie din cauza gerului, fie din cauză, că fiind mai odihnite se dedau şi cu un astfel de nutreţ, érá cel mai bun trebuie dat în lunile de primăvară, când adecă se începe lucrul câmpului şi vitele „încep a mirosi ierba“, cum se dice, şi nu mai mănâncă nutreţul cel réu.

La iernatul vitelor, economul trebuie să fie cu băgare de sémă şi la aşedarea acelora în grajd, astfel ca cele mari să fie de o parte, érá cele mai mici de altă parte. Acesta trebuie să se facă de o parte, pentru-că vitele la mâncare sunt lacome şi pismóse şi cele mai mari împung pe cele mai mici, de altă parte, pentru-că cele mai mici şi mai tinere trebuie nutrite cu un nutreţ mai bun şi mai ales, decât cele mai bătrâne.

Decă se nutresc şi vitele mai tinere cu un nutreţ mai réu, atunci capetă așa numitul „fóle de paie“, care le trage cătră pământ şi uneori se cocoşeză şi de spinare. Fólele de paie îl capetă şi vitele cele mari, decă se nutresc mai mult cu paie şi coceni de cucuruz. Acesta trebuie să se înţelégă astfel, că fiind nutreţul numit foarte voluminos şi puţin nutritor, vitele trebuie să consume foarte mult din acela, ca să-şi potă stimpara, fómea, ca şi omul când se nutreşte cu bucate de post bună-óra.

Dér prin o îndopare prea peste măsură cu astfel de nutreţ, se mai lărgesc şi lungesc din cale afară şi organele mistuitoare, cari prin aceea ocupă apoi un volum (loc) tot mai mare în fólele animalelor. Din care cauză se şi poate vedé, că vitele nutrite numai cu paie şi coceni de cucuruz, sunt de regulă foarte folticóse. Alături deci vitele numai cu paie şi coceni, nu este cu cale, precum nu este cu cale nici aceea, ca ele să fie nutrite numai cu grăunţe séu urluelă. Ca în toate, așa şi în privinţa această, trebuie ţinută calea de mijloc, şi adecă: o mâncare de paie séu coceni, apoi o mâncare de fên, érá după adăpat o mâncare de napî cu plévă, orz, ovés séu urluelă.

Pentru a-se uşura în cât-va nutrire vitelor şi cu nutreţ mai mare, s'au introdus în timpul din urmă anumite maşini pentru tăiatul aceleia. Tăiatul nutreţului pentru vitele rumegătoare însă nu trebuie să se facă de tot mărunt, de óre-ce astfel nu se poate rumega şi vitele se umflă şi se bolnăvesc. Cel mult decă se taie pe două séu trei locuri.

(Va urma.)

mise Pétruţ. Il luă şi-l puse alături de Radu, îl sărută şi după-ce se plecă şi asupra lui Radu, se întorse érá la masă şi cu obrazii îngropaţi în palme, începă să plângă, fără să-şi dea séma hotărît de ce.

Năstase-ciocoiul era omul, care-şi făcea bine socotéla la orî-ce trebă şi niciodată nu ieşia réu. A dat pe la crăsmă, de unde mulţi s'au încârduit după el. S'a dus apoi la primărie, unde era multă lume strînsă pentru vitele închise la obor.

Primarul, un om din sat, plecat şi el celor tari — i-a răspuns foarte curtenitor Grecului, că el în contra legii nu poate da drumul vitelor din obor, căci are apoi de lucru cu boierul Ciortan şi pe urmă cu subprefectul şi ómenii lui.

Ciocoiul a n'şeles séu cel puţin s'a făcut că n'şelege, şi n'a mai stăruit. A plecat, dér n'au plecat ómenii păgubiţi. Când au vădut, că nu e chip, s'au repeđit la obor, au scos pari, au răsturnat o întregă lature a gardului şi şi-au luat vitele.

Ciocoiul, la plecare, trecând printre ómeni, făcú unuia din ei semn din ochi

şi-acum se ducea spre casă, mulţămit că a fost înţeles şi ascultat.

* * *

Moşia de acum a lui Năstase-ciocoiul nu era aceea pe care o luase el de la fostul său stăpân mort acum. O mai lărgise, o mai cârpise. S-a întins pe ici pe colo. A ciuntit puţin câte puţin din moşia lui Ciortan, din pământurile moşnenesci şi din moşia statului, unde era mai puţină pază şi socotéla, ca la orî-ce lucru fără stăpân. Nu se 'ntindea acolo numai, unde nu era pământ. Decă se 'ntimpla ca într'o parte a moşiei să nu aibă un hotar bun, apoi îl căuta 'n pământul vecinului de alături.

Pe moşia lui Năstase-ciocoiul se 'nvirtea aprópe tot satul, érá în curtea lui lumea acum forfotea de colo până colo cu treburi. Curtea, cât era de largă, furnica de porci şi de paseri lăsate 'n voie.

După ce-a ajuns acasă, ciocoiul s'a aşedat în pridvor pe un scaun. Un om seund, cam supt la faţă, nasul subţire, încovoiat, ochi mici, vicleni şi neastimp-

rafi. Apoi o gură strîmbă aruncată într'o parte, gata parcă 'n tot minutul pentru batjocură. Priveşte mulţămit, ca omul care a isprăvit ceva, ca omul, care din şii în şii se simte tot mai stăpân acolo, unde altă-dată stăpâniau alţii. Fuméză şi din când în când aruncă celor din curte câte-o vorbă ascuţită.

Ion — mâna dréptă a ciocoiului — întră pe pórtă, venind de la pădure, érá după el întră şi Sandu, care venia mai în urmă.

— Ióne, — îl întâmpină stăpânul din pridvor — amă ţe-ai făcut'o la podure?

— Ce să fac, boierule? Noi eram doi inşi, érá ei erau patru şi le-au luat.

— Apoi daca Țiortanu are omii credinţiosi, si eu n'amu, ţe se faco!

— Apoi, să fie al dracului pândaru, boierule! Cu ăla nu e chip să ieşim la vre-uu căpătâi!

Aceste vorbe Ion le díse apăsate şi cu un înţeles voit. Înalt ca un munte, lat în spete, plin la faţă şi cu căciula dată pe spate cum era, sta 'n faţa pridvorului.

— Amă ţine e pîndaru la Țiortan?

— Un venetic, boierule, pripăşit aici de vre-o doi-trei ani.

— Fomeile ţe sinteţi, vè e frica de un oţomanu?

— Frică, frică-ne e, boierule, fiind-că ei sunt mulţi. Ciortan mai are vre-o trei-patru pândari, afară de păstori vitelor sale şi de ómenii învoiţi la imaşul lui. Țştia toţi îşi stau în drum.

— Si noi avemo pândari, şi noi avemo ómeni la curte, de ţe nu iei cu tine?

— Bine, boierule, — adause Ion întorcându-se, atunci lasă pe mine.

L'a mai chemat ciocoiul odată pe 'nsărate în casă pe omul să-i dea 'ncredere.

Lumea din curte se cam risipise, abia decă se mai auđia câte-un lătrat séu câte un porc în coteţ, guifînd de fóme.

Nu mai în casă se mai auđia glasul ascuţit al ciocoiului, care pentru lucru de nimic, striga mereu pe baba Maria — femeia lui din casă.

(Va urma.)

Romulus Cioflec.

Intre gurile Dunării.

— Fine. —

Trecem la partea geografică și etnografică a acestui ținut.

Cea mai însemnată localitate a „Gurilor Dunării” este Sulina, unicul oraș și unicul port, prin care se face comunicație între Marea Neagră și apus. Orașul Sulina e un oraș cu temelie foarte veche. Numele orașului e de origine grecesc. Pe o hartă, care reprezenta lumea veche, găsim numele brațului, de la care își ia numele orașul sub numirea de „Σελήνη” = lună, din care s'a făcut cu vremea „Sulina”. Numirea de origine grecescă a orașului ne îndreptățește a afirma, cum-că Sulina a fost o colonie grecescă, în care oraș și astăzi formeză Grecii o parte destul de însemnată din populație. Nu e nici mirare fundarea acestei colonii, căci în „insula șerpilor” — distanță de câțiva kilometri de Sulina — a fost în vremea veche o viață elină destul de intensivă (vedei Vlăduț: „România pictorescă”). Orașul se întinde pe țărmul mării și brațul de mijloc al Dunării tae orașul în două. Pe Dunăre stau ancorate în continuu vapóre sub pavilóne diferite: sub pavilon român, engles, rusesc, grecesc, etc. etc. O împetriștură de ómeni ca la turnul Babilonului. Englezii nepăsători se plimbă pe chei, Rușii barboși cu cai volnici așteaptă mușterii, stând neliniștiți pe capra trăsorei, Grecii privesc cu ochi lacomi din fața prăvăliilor, Lazii cu salvare roșii descarcă vapórele, Turcii beau cafea stând la masă cu picidórele date unul peste altul, ér Românii sosiți de departe séu din satele din împrejurime, își véd de treburii séu caută cu mirare la acéstă împetriștură și peste tot strigáte de „varda”, scârțâituri de lași, șuerat ascuțit de torpilóre. Dér în acéstă împetriștură de ómeni — spre bucuria fie-cărui Român — predomină în tóte scumpa noastră limbă. Cel puțin atáta...

Frumos orașel e Sulina, se ridică în tóte privințele védând cu ochii, asemenea și numărul locuitorilor îi creșce. În 1890 avea 8000 de locuitori, astăzi 12000. Se zidesc palate, se îndreptéză străđile și se pavéză, se plantéză grădini, transformându-se astfel încetul cu încetul din oraș oriental, ce-a fost, într'un oraș modern apusan. Pécát numai, că orașul acesta e zidit pe un loc nisipos. Prin mahala, pe stradele nepavate, se cufundă rótele cărúșii până în butuc în nășip. Se lucréză însé cu mult succes din partea statului, ca sé se întárescă terenul prin plantațiune, se mai fac și multe canale pentru scurgerea mocirlelor nesănătoșe dimprejurul orașului. E frumos séra în Sulina. Sgomotul se micșoréză. Din vapórele ancorate se aud cantece, „caii dracului” sbóră bi-zind și în sus lucesce puternic lumina electrică a farului.

Portul Sulinei e port franco pus sub administrația unei comisii a marilor puteri, care încaséză venitele portului și care se îngrijesce de faruri și regulări.

În jurul Sulinei se află câte-va sate, dintre cari cele mai însemnate sunt sf. George (numele vechiú Caterlez) Calarman, Chilia-nouă și altele mai neînsemnate. Prototipul tuturor satelor de „dintre gurile Dunării” este sf. George. Satul acesta este aședat la locul unde brațul cu aceași numire se împreună cu marea. Locuitorii lui sunt Români, Ruși, aprópe tóți pescari din moși strămoși. Negustorii din sat sunt însé tóți fără deosebire Greci. Intrégă partea de miédă-nópte a satului este încunjurată de o mare întindere de nășip fin, care când suflă vântul de miază-nópte se înalță în nori înecăcioși, aducându-și aminte de Sahara. Ca și în Sulina, strădele sunt pline de nășip. Strada principală este formată aprópe numai din cărciume, tot atâtea rociuri pentru esploatarea muncii pescarilor, cari fiind tot-deuna cu viața în mână, nu socotesc banul întru nimica: „Sé trăiescá puțin și bine”. Ei sunt séu la pescuit pe mare și pe Dunăre, séu în cărciume, unde consumă rachiu și o enormă cantitate de ceaiú, căci după spusa lor iérna ceaiul te încál-

desce, vara te răcoresce și-ți mai procură și distracție. Ce sé-i faci, așa e obiceiul. De-i vesel pescarul, de prinde pește, merge la cărciumă, sé ia hasna câștigului; de nu prinde, merge la cărciumă sé-și încece su-părarea într'un pahar de rachiu și altul de ceaiu. De nu-s parale, este credit, căci Grecul, proprietarul cărciumii, dá bucurios pe datorie, sciind că o sé capete pentru banii împrumutați o grasă dobândă.

Interesante sunt cărciumele, pline de chipuri și tablouri sensationale. Ici o viteză a „palicarilor”, apoi grozăvii de-ale bandelor bulgare, ér ilustrațiile din „Veselia” și „Il papagalo”, stau ținute pe părășii murdari și plini de muște.

Ocupațiunea principală a locuitorilor din satul acesta este pescuitul. Aci se pescuesce morunul și nisetrul, peștii, cari produc icrele negre. Pescii aceștia marf se prind cu carmacele, nise curse făcute din sfóră smolită, legate de parți înțepeniți în fundul apei. Pescele se prinde mai cu séma pe furtună, cum s'a întâmplat și astă vară într'o nópte de August.

Tótă nópteá până la mieđul nopții bătú Báltărețul, vântul de răsărit și-apoi Munteanul, vântul de apus. Peșcii în urma grósniceii furtunii, dér mai cu séma în urma schimbării acestor două vânturi opuse, s'au tărăbăcit și cu sutele au cădút în cursele întinse. Des de dimineță pescarii volnici cu grumajii ca de taur vislău în spre schelă cu barcazurile lor pline de morun și de nisetrul și veniau, veniau într'una, acuși dinspre mare, acuși din susul Dunării. În sohele alți ómeni îi scotiau din barcaz opintindu-se, apoi îi tirau cu cárligele pe scândurile schelei, unde-i crăpau și le lua icrele și măruntaiele, apoi îi cântăriau și în gbiață îi puneau în șlepurii cu destinația Bucuresci séu Odessa. Și s'au prins în nópteá aceea vre-omie de morun, dintre cari mulți peste 300 de kg., și s'a luat o bute de icre negre.

Dér pe cât de scumpă este carnea și icrele morunului, tot pe atât de grea și costisitoare este și prinderea lui. Căci adese-ori sé întâmplă, că morunii cei uriași smulg din pământ carmacele cele costisitoare și le duc Dumneđu scie unde, și apoi trebuie sé fi cu ochii în patru cu morunul odată prins. Înainte de a-l pune în luntre sé-l miruesci odată sdra-vân în cap cu muchea toporului, căci decă se trezesce când îl tai, lovindu-te numai odată cu códa, cađi fără răsuflete, oa o muscă. Cu primejdi și mai marf se întâmplă pescuitul în timp de iarnă.

Intre astfel de împrejurări trăesc pescarii dintre „gurile Dunării”. Arătură nu face mai nimenea pe acolo, căci locul nu e potrivit pentru așa-ceva. Sunt ómeni foarte veseli, religioși și ospitalieri. Beția îi înglódă însé pe mulți în datorii.

Am vorbit ceva despre locuitorii orașului, satelor. Sé spunem ceva acum despre locuitorii, cari trăiesc respirați pe marea stepă a gurilor Dunării, păzindu-și averea, care constă din armăsari viforoși, din vite cornute, oi și capre.

După națiune, economii de vite sunt mai tóți Români: Moldoveni volnici cu ochi albaștri și pěr castaniu, Mocani din Săcele și Brețcu, cești din urmă numai bárbați și flăcăi, nevetele lor sunt „dincolo”, „acasă”, unde pórtă grije de copil. Și adese-ori bietul cioban, după-ce și-a gătat lucrul, răzmat pe bătă se gândesce cu ochii în pământ și scoțend fluierul cântă un cântec, pe care nu de mult l'a cântat póte printre brađii patriei sale, în mijlocul copiilor séi. Moldovenii sunt mai cu stare, ne-avend atâtea cheltueli, ca mocanii, cari după spusa lor plătesc dare la „doi împărăși”.

Acești păstori țin grozav la vitele lor, le sciu tóte pászurile, căci dór între ele au crescut, de veterinar sé-i ferescá Domnul, căci nu umblă cu milă.

Baciul stă la stână, face caș și urdă și pórtă socotelile stăni pe ráboj. Tot el are grije de susținerea fumarelor, adunând de cu vreme gunoiul în moviluțe. Băeșii merg pe grinduri cu vitele la pásune și pe mulți îi vedei în și de vară la umbra

trestiei încunjurați de vițel, cari rumegă, cetind viața și faptele vre-unui haiduc, sé a altui „erou național.” Cătră séra vin spre tirlă cu vitele, dându-le mai întâi la adăpat. Ce interesante sunt fântânile din locurile acelea. Afundimea nu le este mai mare ca de doi metri. Cu cât sapi mai adénc, cu atât apa este mai reamestecă fiind cu scoici și pământ, noroios, dovadă, că odată locurile acelea au format fundul mai depărtat séu mai apropiat al mării. Cu greu se póte împăca nou sositul cu apa cu gust sălcio, din aceste fântâni, și numai acolo póte prețui omul bunătatea apei nóstre. Dér încetul cu încetul te dedai. Așa s'au dedat și ómenii și vitele. Séra, după-ce ciobanii adapă vitele, le aduc în bătătură, le mulg și nópteá aprind fumarele. Același lucru se repetă și de și.

Traiu păstorilor fiind îmbelșugat, munca nu prea grea, printre ciobanii vedei tot ómenii de talia lui „Ursan”.

Astfel își duc viața cei dintre gurile Dunării.

Majoritatea absolută a locuitorilor o forméză Românii, cari au mai stăpănit înainte încă multă vreme aceste locuri aprópe până la mórtea lui Ștefan cel Mare. „Gurile Dunării” le consideră mulți, ca unica bucoțică de pământ ce mai stăpănesce România din mánósa Basarabie. Valórea acestui petec de pământ au recunoscut-o de mult strămoșii și n-au lăsat-o din mână decăt, când au fost striviți de numărul covârșitor al hordelor rusesci, turcesci și tătăresci. Sé ne aducem aminte numai de gróznicele lupte ale eroului nostru Ștefan la Chilia și Cetatea Albă (rus. Akkermann).

Valórea „Gurilor Dunării” a fost, este și va fi foarte mare. Căci, după cum am mai spus, Dunărea este și un principal mijloc de comunicație între apus și orient astăzi, când sunt trenuri, dér atunci în vremea veche! Pe aici intrau și eșiau odată corăbiile genovese întemeiând orașe (Giurgiu și răspândind cultură în țările romănesce). Dér sórtea vitregă a Românilor a făcut, ca comerțul sé fie nesigur prin năvălirea hordelor turcesci. După lupte seculare ajunseră Rușii „creștinii” stăpăni peste locurile acestea. Bunii „creștini” găsiră de cuviință sé infunde gurile Dunării cu nomol și cu alte prostii, de témă, ca sé nu se deștepte Românii, venind în contact cu apuseii luminați.

Dér bunul Dumneđu a întors lucrurile așa, ca éráși legiuitul stăpán sé ajungă domn peste gurile Dunării. Sub stăpânire română acest loc înflorește.

Brașov, 2 Noemvrie 1904.

Dumitru Cazacu.

MULTE ȘI DE TOTE.

Nenorocirea d'a fi urit.

În Grecia trăesce încă pe semne teoria lui Platon, că omul frumos este alesul lui Dumneđu.

Astfel în Pireu, fiind ucis nópteá și prădat un brutar, cađu bănuiala pe un om care venea pe la el câte odată și care era schimonosít la față, așa că îi diceau „buldogul”.

Acesta, aflând de bănuială, fugi. Îl prinseră. Adus la judecată se dovedi că nu era vinovat.

Președintele tribunalului, mirat îl întrebă, de ce a fugit.

Buldogul îi răspunse:

— Am fugit, pentru-că sunt așa de urit, că tóți trebuiau sé mă credă vinovat.

*

Fómetea în Japonia.

În mai multe districte din Japonia domnesce fómetea.

Corespondentul de la „Daily Telegraph” vorbind cu un redactor de la ziarul japones „Jiji Shimpó”, care a vizitat aceste districte, acesta i-a declarat următoarele:

„Am călătorit chilometri întregi prin tótă țera și am védut câmpurile pline cu un orez verde imposibil de cules.

„Când am intrat în sate și s'a svenit că am venit, am fost primit de tóți ca un salvator. Tótă lumea venia la mine.

„Ómenii, pe cari fómee îi inebunise, furaseră cai din câmp spre a-i mânca, cu tótă credința lor religioasă.

„Nenorocii sunt nevoiți sé fure și poliția e puțin numărósă ca sé-i împedece.

„Părinții își vënd copiii, ca sé câștigate ceva bai; așa o fată de 9 ani a fost vëndută ca slugă pentru 5 fr., dér cumpărătorul védend starea de slăbiciune a copilului, n'a dat în urmă decăt 1 fr 50 bai.

„Cu acești bani părinții plecară la Hokaido ca sé caute de lucru.

„Într'un district un soldat întors din rășboiú a plecat din nou, dicend, că după o campanie glorioasă în Manciuuria îi este imposibil sé mánănce miserabila mánóare de acasă.

„Cei mai mulți și-au vëndut mobilele.

„Alții emigréză în alte districte; nenorocii fug nópteá, ca sé nu dea ochi cu creditorii. Cel mai bun dintre fugarii n'are mai mult de 20 bai.

„Cum nu se mai plătesc și dări, taxe, nici un funcționar nu și-a luat léfa.

„Delegații guvernului și ómenii politici au deschis anchete și sunt de părere sé se încurajeze emigrările în Corea și Manciuuria”.

*

Un „album de sărutări”.

Miss Evans din Kesington, și-a propus sé facă un „album de sărutări”.

Albumul are o perniță, pe care e întins un strat de carmin. Se pun buzele pe perniță, apoi se aplică o sărutare pe un loc indicat al paginei din album, unde rămân întipărite foarte clar urmele buzelor. De desubt se pune data și iscălitura.

Originala d-ră are până acum în album 200 sărutări, care nu sémănă de loc una cu alta. Ca și urma degetelor, ele sunt foarte variate. Și asta e partea psihologică a sărutării.

Multe din aceste sărutări, decă nu tóte, sunt întâiú aplicate pe obraji d-șórei. Acelea sunt și cele mai interesante de conservat.

Voci din public.

Onorală Redacțiune!

Vé rugăm sé dați loc în mult prețuitul d-vostră diar la rubrica „Voci din public” următoarelor:

În numărul de Joi (16 Nov. n.) al fóiiei „Deșteptarea” din Brașov a apărut o dare de séma asupra petrecerii aranjate de subscrișii în favorul fondului pentru zugrăvirea bisericeii de pe Tocile.

În acéstă dare de séma, după-ce ni-se trage un fir de miere prin gură, lăudându-se „priceperea”, „aptitudinile nóstre dramatice”, ba chiar și „talentul” nostru, raportorul „W” sé năpustesce asupra mult stimatului d-n Dr. I. Blaga, scriind că s'a amestecat între ciocari, fără sé-l fi chemat cineva, că își caută popularitate în Scheiú, oferindu-se de profesor nepoftit de artă dramatică, că s'a făcut un execrabil instrument al destrăbălării și demoralisării poporului nostru etc.

În continuare raportorul „W” își varsă balele sale veninóse asupra societății teatrale române, asupra conducătorilor ei, asupra parohiei bisericeii Sf. Adormiri din cetate și ca pupăză pe colac — după-ce ne lăudase la început — ne aruncă în față, că prin „pécătósa” și „frivolă” poezie „Mocanul la biserică” de T. Speranță, am fi „batjocurit în mod atât de trivial precutul român”, ér prin piesa „inmorală” a valorosului nostru scriitor Caragiale „O nópte furtunósă” am fi „sfidat ori-ce sentiment moral”, și în fine, că „ciocariii (adecă poporul de pe Tocile) n'au putut înțelege nimica din acéstă piesă”. Va sé dică de „pricepuți”, ba chiar „talentați” ce-am fost la începutul dării de séma, ne-am făcut de-odată vinoați de „pécătósenie”, „frivolitate” și „imoralitate” prin producțiunea noastră, ér „ciocariii” au fost atât de prosti, că n'au înțeles nimic.

Față de aceste atacuri și neadeveriri ne vedem nevoiți a declara următoarele:

1) La petrecerea noastră au fost de față și d-nii A. Vlaicu și N. Sulică, directorii

*) Pentru forma și cuprinsul celor publicate sub rubrica acéstă răspund trimițătorii.

— Red.

»Deșteptări«, prin urmare, decât nu din pînă lor, atunci cel puțin sub direcțiunea lor s'a publicat această dare de seamă.

2) Poesiile și piesa teatrală le-am ales noi de noi, er mult stim. domn profesor Dr. I. Blaga a luat parte ca și în anii trecuți la dorința și invitarea noastră expresă la două probe din urmă, stîndu-ne în ajutor cu binevoitorul d-sale sfat, pentru care îi aducem și pe această cale mulțămitele noastre cele mai sincere. Prin urmare cele scrise de raportorul »W« sunt nise scornituri miserabile și neadevăruri sfruntate.

3) Din întregul raport reiese, că raportorul nu i-a zăcut la inimă recensarea producțiunii și încurajarea muncii noastre cinstite, ci scopul lui a fost, ca să se năpustescă într'un mod josnic asupra unor instituțiuni și persoane onorabile și cutragere de inimă pentru noi și poporul nostru, carî nu-i sunt pe plac.

Decă autorul »W« a voit să fie un raportor fidel, ar fi avut alte lucruri de raportat, carî s'au întemplat în sêra petrecerii noastre, de pildă să fi publicat cam cîte litre de vin, bere și spiriteră a plătit d-l A. Vlaicu »ciorecarilor« în sêra și noptea petrecerii, care se ținu-se din întemplantare tocmai în ajunul alegerilor de deputat congresual mirean, ca să voteze pentru d-sa.

4) In ce privese pretinsele poezii »păcătoșe«, »frivole« și »triviale«, precum și pretinsul conținut »imoral« al piesei »O nopțe furtunoșe«, carî de altfel au fost viu aplaudate de publicul present, recomandăm raportorului »W«, că ar face mai bine, decât ar mătura mai întăiu înaintea ușei sale proprii.

Brașov, 22 Noemvrie 1905.

In numele diletanților și aranjatorilor producțiunii din 16 Nov. v.

Vasilie V. Vușmuc, lancu Roncea, Nicolae Navrea, Nicolae Ghirincea junior.

POSTA REDACȚIUNEI.

D-lui V. V. — S. Iacob. Adresa „Luceafărului“ este: Budapesta IV. Zöldfa utca 7.

— Singurul calendar portativ românesc Micul Calendar pe anul 1906, de Ioan Apolzan, tipograf. Pe lângă partea calendaristică, literară și foi pentru notițe cuprinde sub titlul „Avutul nostru“ informațiuni și date esacte asupra tuturor instituțiunilor noastre, ca biserici, școle, reuniuni de tot soiul, societăți financiare etc. Prețul unui exemplar legat simplu 40 fil., legat în pânză, cu creion 70 filerî, plus porto postal 6 filerî. A se procura de la autor în Sibiu (Nagyszeben)

Aprecieri de foi: „Telegraful Român“ (nr 99): „...„Bun lucru a făcut d-nul Apolzan cu editarea acestui mic calendar portativ, care are menirea să împedecă pe Românî de a mai purta prin buzunare calendare portative străine. Și e bine și cu priceperă compus „M. C.“, ales în ce privește datele referitoare la viața noastră publică, „Revista Economică“ (nr. 40): „...Peste tot „Micul Calendar“ se presintă atât ca întocmire, cât și ca executare în condițiuni cât se pôte de satisfăcătoare și nu putem decât să-l recomandăm cu toată căldura publicului românesc, ca un calendar de adevărată utilitate practică...“ „Libertatea“ (nr. 41): „Micul Calendar“ e numele unui nou calendar, drăgălaș prin înfățișare și practic, ușor de purtat în buzunar...“

Vindecarea depplină a bôlelor secrete. Să nu pregete nimenî într-o cestiune atât de gingașe a se presenta odată în persoană, pentru ca cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din streinătate poți afla punctul locului, cauza, răspândirea și starea bôlei, ori cât de adânc ar fi bôla înrădăcinată în organism. Pe baza acestei esaminări poți cu siguranță afla și calea, pe care ajungi la vindecarea rului, ceea-ce fie-care o pôte face acasă fără de a-și împiedeca ocupațiunile. Decă cine-va nu pôte veni în persoană, atunci să-și desorie bôla cu deămănuntul și după ce va fi esaminată, va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioșe pe lângă ținerea fa cel mai mare secret. In scrisore pune marcă de răspuns. După încheerea curei, scrisorile se ard sêu la cerere espresă se retrimite.

Un astfel de lecutor și curățitor e institutul special al d-rului Palóc, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-út 10) unde cu bună voință și conștientitate capetă ori cine (bărbat sêu femeie) deslușiri asupra vieții seculare, unde i-se curăță sângele bolnav, nervii i-se întăresc, trupul întreg se eliberază de bôla și suflul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor dînice Dr. Palóc vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metotul sêu propriu de vindecare și casurile cele mai neglijate, bôlele de beșică, de țeve, de testicule, de șira spinărei, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, bôla albă, bôle de sânge, de piele și tôte bôlele ce se țin de organele seculare femeesci. Pentru femei e sală de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși Dr. Palóc de la 10 ore in. a. până la 6 ore sêra (Duminecă până la 12 ore la amiazi). Adresa Dr. Palóc, medic de spital, Budapesta VII, Kerepesi-út 10.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 17 Noemvrie 1905.

Măsura sêu greutatea	Calitatea.	Valuta in	
		Kor.	fil.
1 H. L.	Grăul cel mai frumos.	13	—
"	Grău mijlociu . . .	11	20
"	Grău mai slab . . .	10	—
"	Grău amestecat . . .	9	—
"	Sêcară frumôsă. . .	9	—
"	Sêcară mijlociă. . .	8	60
"	Orz frumos . . .	8	20
"	Orz mijlociu. . .	7	80
"	Ovês frumos . . .	6	—
"	Ovês mijlociu . . .	5	40
"	Cucuruz . . .	12	—
"	Mălaiu (meiû) . . .	13	—
"	Mazăre. . .	16	—
"	Linte . . .	50	—
"	Fasole . . .	22	—
"	Sêmênță de in . . .	25	—
"	Sêmênță de cânepă .	14	—
"	Cartofi. . .	3	—
"	Măzărîche. . .	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	1	20
"	Carne de porc . . .	1	20
"	Carne de berbec . . .	—	80
100 kil.	Sêu de vită prospêt .	40	—
"	Sêu de vită topit . .	62	—

Domnișorelor!

Sunt de 20 ani, june și voesc a mă căsători cu o fată frumôsă și bună. — Avere nu împorță. — Leafă anuală de 2500 corone. într'un oraș drăguț din Ardeal. — Oferte cu fotografie la Administrația acestei foi sub adresa „Serios.“ Descreție e chestie de onore. Fotografii se retrimite. 3—3.1943.

Nr. 16320—1905.

PUBLICAȚIUNE.

La administrația orășenescă a pădurilor din „Șant-Zizin“ este a se ocupa începînd de la 15 Decemvrie 1905, un post de pădurar cl. II.

Létă 50 cor., drept de aspirare la quinquenalale statorite în §-ul 116 al statutului de organizație orășenesc: 100 cor. cuartir sêu locuință în natură, 12 cor. pausal de încălțăminte și 24 m. lemn de fag.

Aplicarea se face în mod provisoriu pe un an, érá după acest termin, decât serviciul prestat este satisfăcător, urméză definitivizarea, concurenții, carî au depus examenul de pădurar, au să-și înainteze rugărilor la oficiul de păduri orășenesc din Brașov, cel mult până la 10 Decemvrie 1905. Rugarea trebuie să fie scrisă de mîna proprie și adresate magistratului orășenesc în Brassó, petentul trebuie să arete în rugare, carî limbî le cunôșce mai departe, trebuie să alătore la rugare atestat de moralitate, atestat de serviciu și atestat medical.

Brassó, in 14 Nov. 1905.

1959,1—1. Magistratul orășenesc.

Nr. 701—1905.

a. f. c. ș. d.

Concurs.

Prin acestă se escrie concurs la postul de prefect economic la oficiul de manipulațiune a fondurilor centralî școlastic și de stipendii din

districtul Năsêudului, cu care post e împreunată o plată anuală de 1600 corone.

La aceste fonduri personalul oficiului de manipulațiune se alege pe vieță și numai pe cale disciplinară se pôte amova.

Ca dirigători de manipulațiune preste tot pot fi aleși numai indiviđi, carî au o vieță nepătată și carî afară de limba administrațiunii, care e cea română, mai cunosc și limba oficială a statului în vorbire și scriere.

Prefectul economic, afară de cu noscînțe economice, trebue să aibă abilitate și pe terenul administrațiunii.

Cererile de concurs ajustate cu carte de botez și cu testimonii de calificațiune, serviciu și purtare, sunt a se înainta la subscrisa comisiune administrătoare până in 1 Decemvrie 1905 la 6 ore după amiazi.

Din ședința comisiunei administrătoare de fondurile centralî școlastic și de stipendii din districtul Năsêudului ținută in

Năsêud, la 10 Noemvrie 1905.

Președinte:

Gerasim Domide, m. p.

Secretar:

Dr. Nestor Simon, m. p.

1954.1—3.

A. V I S !

In atelierul de croitorie al d-lui Dionisiu Trifan în Blașiú (Balázsfalva) se primesc imediat calfe de croitor in lucru.

Căsătorie!

Comerciant, materialicește bine situat, cu venit anual de 6000 corone, doresc a mă căsători cu o Domnișoră sêu o vêduvă tinêră, fără copii (18—22 ani) română, inteligentă cu ôșecare avere. — Oferte, dér numai seriôse, cu fotografie și relații de avere, rog pe adresa „Comerciant bogat“ la Administrația acestei foi. 2—3.1943.

Continutul următorilor articoli igienici sunt întrebunțați de cei mai renumiți profesori și medici, și sunt declarați de forțe bunî.

Senegin contra tusei, reușeli, dureri de piept, ofitei, tusei măgărești, catarului, astmei, greutății de respirat, lungorei și tusei secl. Vindecă sigur și repede. — Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Capsic unsore contra durerii de ôse, podagrei, reumatismului recelilor, durerilor de cap, de dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbătrinite bôle le vindecă. — Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Centarin contra morburilor de stomach, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomach, grêtă și vomare, sgirciurile cele mai grele, Leac sigur. Folosește și la curățirea sângelui. — Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Kajodsarsapari mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tinerețelor. — Prețul 1 sticlă 2 cor.

Laxbombs închiderea scaunului e cauza dipitarea de inimă, ameteii, dureri de cap și altele. Decă cine suferă de încheierea scaunului, numai decăt se comandez Laxbombs, zaharele purgative, plăcute și dulci la gustat. — Prețul 1 coronă.

Faceți încercare despre ori-ce articol și Vê veți convinge. (9—10.)

Cornel Demeter,

apotecar în Szászváros, Piața școlei nr. 39.

A V I S !

Am onorea a aduce la cunoscînța Onor. public, că m'am retras dela afacere, și magazinul meu de Tapiserie și mărunțișuri l'am vëndut D-lui Moritz Krauss.

Mulțumind pentru încrederea ce am avut din partea publicului, mă rog ca și pe succesorul meu se binevoiți al sprijini.

Cu toată stima
Rosa Obert.

Referindu-mă la avisul de sus, am cnorea a face cunoscut On. public, că am cumpărat dela D-șora Rosa Obert tot depositul de Tapiserie și mărunțișuri și aceste articole, in măsură mai mare le voi ține în magazinul meu de

IMPLETITURÎ și MĒRUNȚIȘURÎ
Brașov, Têrgul pómelor 18.

Mărfurile de tapiserie ce le-am cumpărat le voi vinde până la Crăciun cu prețuri forțe reduse.

Rugându-mă de o cercetare numărôsă, sunt

cu toată stima
MORITZ KRAUSS.

Antreprize de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 3.

vis-à-vis de Băcânia Stéua Roșie.

Recomandă Onor. public la casuri de mórte, aședământul sêu de înmormântare bogat asortat in carî tôte obiectele, atât sorte mai de rënd, cât și cele mai fine, se pot căpăta cu prețuri ieftine.

Comisiune și depou de sicriuri de metal ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea propriă a tuturor sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de ștejaru.

Depou de cununi pentru monumente și plantici cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de marmură, carê funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un car funebru vëndet, pentru copii, precum și cioclii.

Comande întregi se escută prompt și ieftin, i a u asupra-mi și transporturi de mórți in străinătate.

La casuri de mórte a se adresa la

E. Tutsek.

FARMACIA la „LEU“
FRIEDRICH STENNER
 Braşov, Strada Porţii nr. 21.
 Recomandă marele deposit în
specialităţii medicinale
 indigene şi externe.

Specialităţi de gumă. Articoli pentru îngrijirea bolnavilor. Cu deosebire **SPIRIT LOBOGO** (Lobogo franzbrantwein), doftorie bună contra durerilor de reumatism, junghiuri, dureri de cap, etc. Preţul 1 sticlă mică 80 b. 1 sticlă mare 1 cor. 60 b.

SPIRIT de PAPRICĂ (Paprica franzbrantwein), doftorie probată contra reumatismului, lshias, soldină etc. Preţul 1 sticlă 1 cor. şi 2 cor.

Un tiner doreşte se face cunoscută cu o damă pentru a învăţa limba română. — Oferte cu adresa „Magyar“ se adreseze la Administraţiunea „Gazetei Trans.“

In decursul verei abnormal de secetosă au fost erăşi

Pepinerie de nobilitarea viţei de Vie de pe Târnava.

Proprietar: **FR. CASPARI** Mediaş 24. Ardeal. Singură în totă Ungaria, care uda pepinaria de viţe dânic cu enorma cantitate de apă de 5 milioane litri şi de aceea singura, care şi în anul acesta liferază într'adevăr viţe frumoase şi în totă privinţa ireproşabile. Preţuri curente cu ilustraţii şi numeroase scrisori de recunoştinţă gratis.

10,000
 Motore liferate spre cea mai mare mulţumire

22 distincţiuni. 6 medalii de stat.

Fabrica de Motore din Drezda
 (Societate pe acţii).
 (fost HILLE, Filială şi deposit:
IGNAZ GELLÉRT & Comp
 BUDAPEST, VI, Theresienring 41.
 Telephon 12—91.

Benzin-Motore, Gaz-Motore, Motore cu ulei, Spiritus-Motore, Acetylen-Motore, Benzin-Locomobil pentru treacat, Motore cu gaz

sugativ, (cu generator) sunt cele mai moderne şi perfecţionate maşini dinamice, a căror manipulare costă foarte puţin.

Motorele din Drezda sunt în totă lumea cunoscute ca cel mai bun fabricat. — Construcţie perfectă, probată construit din cel mai bun şi solid material.

Durabil, nu are trebuinţă de reparatură, ră nică după o întrebuinţare de mai mulţi ani. Neapărat sigur de manipulat. Cea mai simplă manipulare. Cheltuielile exploatării cele mai favorabile.

Motorele din Drezda se pot visita când funcţionează la multe întreprinderi industriale şi economice, la mori, cărămidării, fabrici de maşini, la instalaţii de lemnie, instalaţii de tulumbe de apă, lăptării, instalaţii de treacat etc. etc.

Liferanţele specialiste pentru instalaţii perfecte: Morii, localuri cu nutreţ, instalaţii de transmisie etc.

Se dau cu plăcere informaţii şi devis.
Garanţie destul de bună!
Condiţie de plată favorabilă!

Institut indigen!

Banca de asigurare „TRANSILVANIA“

SIBIU, Strada Cisnădiei nr. 5.

Fondată la 1868. **Edificiile proprii.**

Primesce în condiţiuni favorabile:
 asigurări contra focului şi exploziunilor,
 asigurări de viaţă şi de rente viagere,
 asigurări contra furtului prin spargere,
 asigurări de accidente şi de sticlă.

Valori asigurate 105 milioane corone.
Despăgubiri prestate 7 milioane corone.
Fonduri de rezervă şi garanţie 2 milioane corone.

Informaţiuni dela Direcţiune în Sibiu şi prin agenturile principale din Arad, Bistriţa, Braşov, Cluj, cum şi prin subagenţii din toate comunele mai mari.

Pentru vecie!

New-York şi **Londra** n'au lăsat necruţat nici continentul european şi **marca fabrică de argintărie** s'a vădit necesită să dăruiască întregul ei deposit în schimbul unei răsplăte mior pentru muncă.

Eu sunt împuternicit să îndeplinesc acest mandat.

Eu trimit: prin urmare ori cui, următoarele **fl. 6.60** şi adică:

- 6 cuţite fine de masă cu lamă veritabilă englesă;
- 6 furculiţe de argint patent american dintr'o bucată;
- 6 linguri de argint patent american;
- 12 linguriţe de argint pentru cafea patent american;
- 1 lingură de argint pentru supă patent american;
- 1 lingură de argint pentru lapte patent american;
- 6 cesaşi Victoria englezesol;
- 2 candelabre de masă;
- 1 strecurătoare pentru ceai;
- 1 zaharniţă;
- 42 bucăţi la un loc fl. 6.60.

Tote cele **42** de obiecte sus amintite au costat mai înainte fl. 40 şi acum se pot cumpăra pe preţul bagatel de **6. fl. 60.**

Argintul patent american este un metal alb, care îşi păstrează colorea argintului 25 de ani, despre ceea-ce se garantează. — Cea mai bună dovadă, că acest inserat nu e şarlataniă, mă simt îndatorat în public, că ori-cine, căruia nu-i convine marfa şi trimit banii înapoi, nimenea însă se nu trecă cu vederea ocaziunea această favorabilă, de aş procura această garnitură pompoasă, care cu deosebire se potriveşte pentru **Cadouri ocazionale şi de nuntă!** (în economia casei).

Depon numai la **A. HIRSCHBERG-S** **W I E N, II., Rembrandtstrasse 19/B.** Telephon Nr. 14597.

Se trimite în provincie numai cu rambursă postală seu cu trimiterea sumei înainte. Praful de curăţit aceste obiecte 10 cr. **Veritabil numai cu marca:**

Extras din scrisorile de recunoştinţă.

Sunt foarte mulţumit cu trimiterea garniturii, şi s'eu mai trimit încă o garnitură cu fl. 6.60. — K o l o z s v a r, Exelens Baronin Bánffy.

Sunt foarte mulţumit cu trimiterea mastrei, şi s'eu mai trimit încă o garnitură. — O e d e n b u r g, (Ungarn). **Baronin Marschal.**

Am primit garnitura de masă cu care sunt mulţumit. Vă rog a-mi trimite cu rambursă încă o garnitură 42 buc. argint patent amer. **Keresztes S., subprefect.**

AVISI

Subscrierul am onorea a face cunoscut On. public şi în deosebi episcopilor bisericeşti, că **am deschis în Braşov (la 2 Porumbi)**
Strada Negră nr. 3 (3 Felső-Villa-uteza 3)

O fabrică de luminări de ceară curată şi parafină sub firma

IOAN PETEU.

Prima fabrică de luminări de ceară şi parafină din Ardeal.

Şi sunt în plăcuta poziţie de a executa tot-felul de luminări în toate formatele, precum şi aurite, ér comanda le voui executa prompt şi cu preţuri foarte convenabile 18—90, 1858.

Cel mai mare magazin de haine gata pentru bărbaţi şi dame al lui

N. P. GOLDMANN Braşov

Confecţiuni de bărbaţi Târgul Inului 31—33 în palatul lui Czell.

Fondată la 1892.

Confecţiuni de Dame Târgul Inului Nr. 28.

În sezonul de primăvară am dovedit On. public, că în piaţa locală am fost cel mai ieftin şi am fost superior ori cărei concurenţe!

De ce? haine bune, durabile pentru iarnă, cu garanţie de un an, veritabile, originale indigene de Zsolna şi Gács **numai la mine se pot afla.**

Haine gata după modă, pentru bărbaţi şi copii, precum şi Paltone de toamnă şi iarnă, înlocuiesc cu desăvârşire hainele de comandă, de-ore-ce se confecţionează sub privighierea mea personală, după croiala cea mai modernă, din stoffe curate de lână, cu accesoriu de cele mai durabile.

În depositul meu se află pentru agronomi, neguţători **Surtuce** veritabile din piele de capră Danesă cu căptuşală de blană şi ştofă, Raglane, Derbi, de vânat, Paltone proceşti. — Cu deosebire **mare deposit în Blane** de călătorie şi pentru oraş. **Costume** de patinat şi deosebit **Surtuce** de patinat cu căptuşeli din ştofă şi blană.

Cel mai mare deposit în haine pentru Dame şi Domnişore.
Alegere colosală din fie-care specie şi preţuri ieftine surprindătoare.

Rogându-mă de sprijinul Onor. public, sunt cu totă stima

N. P. GOLDMANN, Braşov, Târgul Inului 28 (palatul Czell).